

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCES

**ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ
NEZISKOVÉ ORGANIZACE**

EVALUATION OF ECONOMY OF SELECTED NON PROFIT ORGANIZATION

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Anna Moudrá

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.

BRNO 2022

Zadání bakalářské práce

Ústav:	Ústav financí
Studentka:	Anna Moudrá
Vedoucí práce:	doc. Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.
Akademický rok:	2021/22
Studijní program:	Ekonomika a management

Garant studijního oboru Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Zhodnocení hospodaření vybrané neziskové organizace

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod

Cíle práce, metody a postupy zpracování

Teoretická východiska práce: příspěvkové organizace územních samosprávných celků

Analýza a zhodnocení nákladů a výnosů vybrané příspěvkové organizace

Vlastní návrhy zlepšení hospodaření a optimalizace nákladů, posouzení jejich přínosu

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem práce je na základě důkladné analýzy a zhodnocení dosavadního hospodaření vybrané příspěvkové organizace posoudit reálné možnosti zlepšení hospodaření a optimalizace nákladů.

Základní literární prameny:

KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-247-3075-2.

MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla. Praktický průvodce účtováním příspěvkových organizací: sbírka souvztažností a praktické souvislé příklady. Olomouc: ANAG, 2018. ISBN 978-80-7554-133-8.

MORÁVEK, Zdeněk a Danuše PROKŮPKOVÁ. Příspěvkové organizace 2016-2017. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-310-5.

SVOBODOVÁ, Jaroslava. Hospodaření a vedení účetnictví příspěvkových organizací v ukázkách a příkladech. Olomouc: ANAG, 2021. ISBN 978-80-7554-313-4.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ze dne 7. července 2000.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2021/22

V Brně dne 28.2.2022

L. S.

doc. Ing. Mgr. Karel Brychta, Ph.D.
garant

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá zhodnocením hospodaření příspěvkové organizace, kterou je Základní škola Hodějice. V první části práce jsou obsaženy teoretické poznatky k danému tématu. Druhá část analyzuje hospodaření vybrané příspěvkové organizace. Závěrem bakalářské práce jsou vlastní návrhy a opatření pro zlepšení finanční situace základní školy.

Klíčová slova

nezisková organizace, příspěvková organizace, základní škola, hospodaření, finanční analýza

Abstract

The bachelor thesis deals with the economy of allowance organization, which is the Elementary School Hodějice. The first part contains the theoretical knowledge on the selected topic. The second part analysis the assessment of economics. The conclusion of the bachelor thesis are own proposals and measures leading to the improvement of the elementary school.

Key words

non profit-making organization, allowance organization, elementary school, economy, financial analysis

Bibliografická citace

MOUDRÁ, Anna. *Zhodnocení hospodaření vybrané neziskové organizace* [online]. Brno, 2022 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/141467>. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí. Vedoucí práce doc. Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne

.....

podpis autora

Poděkování

Touto cestou chci poděkovat paní doc. Ing. Evě Lajtkepové, Ph.D. za její odborné vedení a cenné rady. Děkuji také zaměstnancům Základní školy Hodějice, p. o. za poskytnutí potřebných informací a rodině za podporu.

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ	11
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE: PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ.....	12
2.1 Územní samosprávné celky	12
2.2 Příspěvkové organizace	13
2.2.1 Vznik, hospodaření a majetková práva.....	14
2.2.2 Vedení účetnictví	19
2.2.3 Daňový režim.....	24
3 ANALÝZA A ZHODNOCENÍ NÁKLADŮ A VÝNOSŮ VYBRANÉ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	27
3.1 Základní informace o organizaci	27
3.1.1 Historie.....	28
3.1.2 Hlavní a doplňková činnost	28
3.1.3 Organizační struktura.....	30
3.1.4 Vedení účetnictví	31
3.2 Analýza nákladů a výnosů školy	31
3.2.1 Náklady na hlavní a doplňkovou činnost.....	31
3.2.2 Výnosy z hlavní a doplňkové činnosti.....	36
3.2.3 Výsledek hospodaření.....	41
3.3 Modifikovaná finanční analýza příspěvkové organizace.....	42
3.3.1 Ukazatele autarkie.....	42
3.3.2 Ukazatele likvidity	44
3.3.3 Ukazatele aktivity	48

3.3.4	Ukazatele rentability	50
3.3.5	Ukazatele financování.....	51
3.3.6	Míra věřitelského rizika	53
3.4	Zhodnocení hospodaření organizace	54
4	VLASTNÍ NÁVRHY ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ A OPTIMALIZACE NÁKLADŮ, POSOUZENÍ JEJICH PŘÍNOSU	60
4.1	Pronájem prostorů školy	60
4.1.1	Pronájem tělocvičny	60
4.1.2	Pronájem tříd.....	63
4.2	Zájmové kroužky	67
4.3	Termínovaný vklad	69
4.4	Změna běžného účtu	73
4.5	Optimalizace nákladů na spotřebu energií.....	73
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	76
	SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ	81
	SEZNAM GRAFŮ	82
	SEZNAM OBRÁZKŮ	83
	SEZNAM TABULEK.....	84
	SEZNAM VZORCŮ	85
	SEZNAM PŘÍLOH.....	86

ÚVOD

Bakalářská práce pojednává o zhodnocení hospodaření vybrané příspěvkové organizace. Příspěvkové organizace představují podkategorii neziskových organizací, které jsou zřizovány státem nebo územně samosprávnými celky. V České republice jsou nedílnou součástí národního hospodářství. Předmětem zkoumání je Základní škola Hodějice, okres Vyškov, příspěvková organizace.

Pro účely bakalářské práce jsem si vybrala Základní školu Hodějice, jelikož jsem ji navštěvovala jako žákyně a ráda bych poznala její hospodaření z jiného úhlu pohledu.

Práce je rozčleněna do čtyř hlavních kapitol. První kapitola je zaměřena na stanovení hlavního cíle práce, vymezení metod zde využitých a postupu zpracování práce. Další kapitola představuje teoretické poznatky s vymezením zásadních pojmů, které jsou důležité pro pochopení dané problematiky. Úvodem kapitoly je vymezení významu územních samosprávných celků, následně je přiblížena problematika příspěvkových organizací. Navazuje specifikace jejich vzniku, vymezení hlavní a doplňkové činnosti, hospodaření, majetková práva, peněžní fondy a vedení účetnictví.

Třetí kapitola práce obsahuje analýzu a zhodnocení hospodaření vybrané příspěvkové organizace. Úvod kapitoly je věnován specifikaci a identifikaci školy pomocí základních informací, stručné historie, organizační struktury a konkretizace hlavní a doplňkové činnosti. Následně je provedena analýza nákladů a výnosů školy z poskytnutých výkazů zisků a ztrát za období 2017–2021 a dále je aplikována modifikovaná finanční analýza pomocí zvolených dílčích ukazatelů vhodných pro příspěvkové organizace. Z údajů zde zjištěných jsou interpretovány výsledky finanční analýzy a je také zhodnocen současný stav hospodaření příspěvkové organizace.

Ve čtvrté kapitole jsou uvedeny vlastní návrhy na zlepšení hospodaření. Jsou zde uvedena i doporučení, která plynou z údajů z analytické části práce. Návrhy mohou vést ke zlepšení hospodaření dané příspěvkové organizace.

1 CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ

Hlavním cílem této práce je zhodnotit na základě analýzy výnosů a nákladů a předem vybraných ukazatelů modifikované finanční analýzy hospodaření vybrané příspěvkové organizace Základní školy Hodějice, okres Vyškov a dle výsledků následně zpracovat návrhy a doporučení, které povedou ke zlepšení hospodaření dané příspěvkové organizace.

K naplnění hlavního cíle je nezbytné vytyčit dílčí cíle, mezi které patří:

- vyhledání vhodné odborné literatury a zdrojů pro zpracování teoretické části,
- teoretické vymezení významu územních samosprávných celků,
- bližší teoretické popsání pojmu příspěvková organizace se zaměřením na hospodaření,
- specifikování a identifikace vybrané příspěvkové organizace, její krátké historie a hlavní činnosti,
- získání účetních výkazů příspěvkové organizace z let 2017–2021 pro vypracování analýzy nákladů a výnosů,
- provedení modifikované finanční analýzy příspěvkové organizace a zhodnocení výsledků,
- zhodnocení současného stavu hospodaření na základě zjištěných poznatků a výsledků analýz,
- vypracování vlastních návrhů ke zlepšení hospodaření a posouzení jejich přínosu.

V teoretické a analytické části bakalářské práce jsou aplikovány metody deskripce, interpretace, analýzy, komparační metody, syntézy, metody indukce a dedukce. Metodou deskripce je popsána problematika územních samosprávných celků. Pomocí metody interpretace je vysvětlen text z odborné literatury. Postupem pro zpracování je návaznost od obecného po konkrétní. K rozboru nákladů a výnosů příspěvkové organizace je aplikována finanční analýza a následné zhodnocení výsledku hospodaření. Díky komparační metodě jsou porovnány jednotlivé výsledky v letech 2017–2021. Analytická část je doplněna o metodu syntézy, jež odkryje vzájemné vztahy a nalezne jednotlivé souvislosti. Pro zpracování návrhu na zlepšení hospodaření příspěvkové organizace je použita metoda indukce a dedukce (Hendl, Remr, 2017).

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE: PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Následující kapitola vychází z odborné literatury a zaměřuje se na teoretické poznatky z oblasti územních samosprávných celků, dále na příspěvkové organizace a jejich hospodaření.

2.1 Územní samosprávné celky

Podle § 23 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů se mezi územní samosprávné celky (dále ÚSC) v České republice řadí obce a kraje. Územní samosprávné celky mají dle tohoto zákona pravomoc zřizovat:

- vlastní organizační složky,
- obchodní společnosti (akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným),
- ústavy,
- školské právnické osoby,
- veřejné výzkumné instituce,
- příspěvkové organizace jako právnické osoby, které zpravidla nevytvářejí v rámci své činnosti zisk.

Jelikož územní samosprávné celky společně netvoří strukturu hierarchického systému, tedy nadřízenosti a podřízenosti, mají jednotlivé územní samosprávné celky své samostatné pravomoci, do kterých nemůže jiný územní celek zasahovat (Provazníková, 2015).

"Pro územní samosprávné celky platí rozpočtová pravidla, tj. vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, a vyhláška č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtu kapitol státního rozpočtu" (Juráňová, Juhászová, 2017, s. 52).

Územní rozpočty utváří významnou součást veřejné rozpočtové soustavy v České republice. Do územních rozpočtů patří rozpočty obcí, měst, krajů, a také rozpočty dobrovolných svazků obcí a rozpočty Regionálních rad regionů soudržnosti (Hamerníková, 2017).

Obce zajišťují svoji funkci tím, že zřizují organizace ve své působnosti, hospodaří se svým majetkem, zabezpečují veřejné statky pro občany a rozvíjejí vztahy s ostatními obcemi, státními subjekty a státem. Veřejné statky ve formě základního školství jsou zprostředkovány v rámci zákonných norem, přičemž má stát zájem na jejich spotřebě obyvatelstvem bez ohledu na jeho finanční situaci. Tyto konkrétní veřejné statky nejsou poskytovány pouze pro obyvatele dané obce, ale mohou být a bývají využívány i ostatními obyvateli státu. Z tohoto důvodu se na financování zmíněných veřejných statků podílí stát dotacemi ze státního rozpočtu (Hejduková, 2015).

Veřejné statky v podobě školství obce zajišťují zejména zřizováním a správou předškolních zařízení, základních škol, základních uměleckých škol a zařízení jim sloužícím. Nejčastěji jsou tyto statky poskytovány příspěvkovými organizacemi. Ač jsou obce nejčastějšími zřizovateli základních škol, nemají pravomoc přímo ovlivňovat obsah vzdělávání, vzdělávací proces ani vzdělávací nabídku (Svoboda a kol., 2017).

Mezi pravomoci obcí dle § 166 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání patří jmenování ředitele na základě jimi vyhlášených konkursních řízení a také jej odvolávat.

2.2 Příspěvkové organizace

Podle Hošákové, Musilové (2015) i Krechovské, Hejdukové, Hommerové (2018) jsou příspěvkové organizace (dále PO) zřizovány pro takové činnosti, jež jsou primárně definovány jako neziskové. Mohou být zřizovány na úrovni státu i na úrovni územních samosprávných celků.

Příspěvkové organizace jsou způsobilé samostatně nabývat práv a povinností. Členíme je dle právního předpisu na:

- **státní příspěvkové organizace**, které jsou vymezeny zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění

pozdějších předpisů a výkon zakladatelských nebo zřizovatelských funkcí organizačních složek státu jsou upraveny zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a o jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů,

- **příspěvkové organizace územních samosprávných celků**, jejichž vznik, změny a zánik vymezuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (Vrabková a kol., 2017).

Příspěvkové organizace nesmí zřizovat či zakládat právnické osoby. Také nesmí mít majetkovou účast v právnické osobě zřízené nebo založené za účelem podnikání (Zákon č. 250/2000 Sb., § 37a).

Charakteristikou příspěvkových organizací je způsob jejich financování. Jsou napojeny na příslušný rozpočet finančními vztahy, tedy příspěvkem nebo odvodem. Své výkony obvykle poskytují za ceny, které nestačí k pokrytí jejich nákladů, a proto jsou jim ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu územního samosprávného celku poskytovány příspěvky a dotace (Svobodová, 2021).

Lajtkepová (2013) doplňuje, že příspěvkové organizace obyvatelům zabezpečují důležité veřejné statky, které jsou často poskytovány za uživatelský poplatek.

2.2.1 Vznik, hospodaření a majetková práva

Vznik

Příspěvkové organizace vznikají zřizovací listinou a na návrh svého zřizovatele musí být zapsány do Obchodního rejstříku. Návrh na zápis musí být podán nejpozději do 15 dnů ode dne vzniku příspěvkové organizace (Vrabková a kol., 2017).

Zřizovací listina musí obsahovat:

- úplný název zřizovatele (je-li zřizovatelem obec, uveďte i zařazení do okresu),
- název, sídlo, identifikační číslo příspěvkové organizace,
- určení hlavního účelu společně s odpovídajícím předmětem činnosti,
- označení statutárních orgánů,
- vymezení majetku předaného zřizovatelem organizaci k hospodaření,
- vymezení práv a povinností k zacházení se svěřeným majetkem,

- stanovení okruhů doplňkové činnosti,
- určení doby, na kterou je organizace zřízena (Zákon č. 250/2000 Sb., § 27).

Je-li příspěvková organizace zřízena na dobu neurčitou, sleduje účetní jednotka upozorňující signály, které by mohly ohrozit neomezenou dobu trvání. *"U PO zřízených ÚSC by tuto situaci mohl vyvolat zejména skutečnost trvalého způsobu podfinancování PO nebo dlouhodobé (trvalé) nekrytí zdrojových fondů peněžními prostředky"* (Morávek, Prokúpková, 2016, s. 178).

Příspěvkové organizace lze sloučit. Aby ke sloučení mohlo dojít, musí být dané příspěvkové organizace téhož zřizovatele. Zřizovatel má povinnost zveřejnit informace o vzniku, sloučení, rozdělení či zrušení příspěvkové organizace v Ústředním věstníku České republiky ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy k uvedené skutečnosti došlo. Další pravomocí zřizovatele je také podání návrhu na zápis organizace do obchodního rejstříku a provádění kontroly hospodaření příspěvkové organizace (Zákon č. 250/2000 Sb., § 27).

Hlavní a doplňková činnost

Příspěvkové organizace provozují hlavní činnost, pro kterou byly založeny. Mohou vykonávat i doplňkovou činnost, ale jen za předpokladu, že je tato činnost vedena v platné zřizovací listině. Fungování doplňkové činnosti nesmí narušovat plnění hlavních účelů organizace. Dále musí doplňková činnost navazovat na činnost hlavní a ideálně ji i zkvalitňovat (Hošáková, Musilová, 2015).

Ono zkvalitnění popsala Svobodová (2021) tak, že doplňkovou činnost zřizovatel povoluje i z důvodu, aby mohly příspěvkové organizace efektivněji využívat své možnosti a odbornost svých zaměstnanců.

Je důležité podotknout, že neziskové organizace obecně mohou dosahovat zisku, ač nejsou založeny za tímto účelem. Od obchodních společností se neziskové organizace (dále NO) liší tím, že tento zisk nemohou NO rozdělit mezi své vlastníky (Dobrozemský, Stejskal, 2016).

Pokud se tedy v rámci doplňkové činnosti vytváří zisk, mohou s ním naložit příspěvkové organizace jen ve prospěch své hlavní činnosti. Organizaci může být zřizovatelem povoleno jiné využití tohoto zdroje (Zákon č. 250/2000 Sb., § 28).

Hospodaření a rozpočet

Hospodaření příspěvkových organizací územních samosprávných celků se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Hlavní zdroj hospodaření pro příspěvkové organizace ÚSC tvoří majetek svěřený od zřizovatele (Fitříková, Musilová, 2018).

Zákon č. 250/200 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů uvádí, že PO také hospodaří s peněžními prostředky, které získaly vlastní činností a peněžními prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele. Také hospodaří s peněžními dary, prostředky svých fondů, prostředků poskytnutých ze zahraničí, z Národního fondu, s dotacemi na úhradu provozních výdajů, které jsou kryty z evropského rozpočtu a s dotacemi na úhradu provozních výdajů dle mezinárodních smluv.

Hejduková (2015, s. 218) doplňuje: *"Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz své příspěvkové organizaci zpravidla v návaznosti na výkony nebo kritéria podle svých potřeb."*

Rozpočtem se rozumí plán výnosů a nákladů na rozpočtový rok, jež je shodný s rokem kalendářním. Mezi základní funkce sestavování rozpočtu patří co nejefektivnější využití finančních zdrojů tak, aby byly co nejlépe splněny zadané úkoly. Rozpočet je sestavován společně se střednědobým výhledem rozpočtu, který schvaluje zřizovatel. Zmíněným střednědobým výhledem rozpočtu se rozumí plán výnosů a nákladů na následující dva roky po roce, ve kterém je rozpočet sestaven (Lorenc, 2021).

Rozpočet příspěvkových organizací je napojen saldem svého rozpočtu na rozpočet svého zřizovatele, jedná se tedy o netto způsob financování. Zřizovatel má oprávnění poskytovat příspěvkové organizaci příspěvek na provoz nebo na investice, vyžadovat odvod části provozních výnosů do vlastního rozpočtu nebo pro příspěvkovou organizaci určit odvod z odpisů. Také může zřizovatel rozhodnout o rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření do jednotlivých fondů (Provazníková, 2015).

V případě, že se příspěvkové organizace dopustí porušení rozpočtové kázně, může zřizovatel uložit odvod do svého rozpočtu ve výši neoprávněně použitých prostředků. Tento odvod může být zřizovatelem nařízen v časovém rozsahu do 1 roku ode dne zjištění porušení rozpočtové kázně a nejdéle do 3 let od zjištění této skutečnosti (Zákon č. 250/2000 Sb., § 28).

Kontrola hospodaření

Povinností územních samosprávných celků dle § 27 zákona č. 320/2001 Sb. je vytvořit systém finanční kontroly hospodaření s veřejnými prostředky u příspěvkových organizací ve své působnosti. Dle § 15 zákona č. 250/2000 Sb. provádí územní samosprávný celek u své příspěvkové organizace pravidelnou kontrolu. V rámci hlavních cílů finanční kontroly je zejména potřeba:

- dodržovat právní předpisy a opatření přijatými orgány veřejné správy,
- zajistit ochranu veřejných prostředků proti případným nesrovnalostem, rizikům nebo jiným nedostatkům,
- informovat včasné a spolehlivě vedoucí orgány veřejné správy o vykonaných operacích s veřejnými prostředky,
- hospodárnost, efektivnost a účelnost výkonu veřejné správy (Zákon č. 320/2001 Sb.).

Avšak jak uvádí Hošáková, Musilová (2015), žádným právním předpisem není kontrola činnosti příspěvkových organizací jejím zřizovatelem upravena komplexně. Dílčí úprava je k nalezení ve výše zmíněných ustanoveních § 27 zákona č. 250/2001 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a § 9 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě.

Dále tuto oblast upravuje stanovisko odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra č. 2/2014, které pojednává o kontrole příspěvkových organizací zřízených územními samosprávnými celky a aplikaci kontrolního řádu na tento typ kontroly (Stanoviska ODK 2014, MVČR, ©2021).

Ke kontrole hospodaření příspěvkových organizací jsou využity způsoby předběžné, průběžné nebo následné kontroly, vymezuje je § 26 a § 27 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole.

"Finanční hospodaření musí být uskutečňováno v souladu se schváleným rozpočtem. Měla by být prováděna jeho pravidelná, systematická a úplná kontrola a dále také kontrola hospodaření zřízených založených právnických osob a zařízení po celý rozpočtový rok" (Lorenc, 2021, s. 54).

Majetek a majetková práva

K majetku nabytému zřizovací listinou vymezí zřizovatel příspěvkové organizaci určitá majetková práva, díky kterým bude moct příspěvková organizace svěřený majetek správně evidovat, starat se o jeho ochranu a rozvoj a dostatečně jej využívat pro plnění svého účelu (Hejduková, 2015).

Majetek příspěvková organizace nabývá pro svého zřizovatele, pokud zákon nestanoví jinak. K nabytí takového majetku může být zřizovatelem stanoveno, zda je třeba jeho předchozího písemného souhlasu. Příspěvková organizace může do vlastní správy nabýt majetek potřebný k výkonu činnosti v případě:

- bezúplatného převodu od zřizovatele,
- daru, s nutností předchozího písemného souhlasu zřizovatele,
- dědění, s nutností předchozího písemného souhlasu zřizovatele (pokud není udělen souhlas, PO je povinna dědictví odmítnout),
- jiného způsobu dle rozhodnutí zřizovatele (Zákon č. 250/2000 Sb. § 27).

Poskytování darů

Příspěvková organizace nesmí poskytovat dary jiným subjektům. Výjimkou jsou peněžité nebo věcné dary, které jsou poskytovány svým zaměstnancům a dalším osobám z fondu kulturních a sociálních potřeb (Svobodová, 2021).

Další výjimku stanoví zákon č. 250/2000 Sb., který pojednává o tom, že pokud se stane majetek nabytý darem příspěvkové organizaci trvale nepotřebným, nabídne ho nejdříve bezúplatně zřizovateli. Když jej zřizovatel nepřijme, může jej příspěvková organizace nabídnout jiné osobě, ovšem za podmínek stanovených zřizovatelem.

Nákup na splátky

Se souhlasem svého zřizovatele má příspěvková organizace oprávnění pořizovat věci smlouvou o nájmu s právem koupě nebo nákupem na splátky (Provazníková, 2015).

Stravování a stravovací služby

Pokud příspěvkové organizace zabezpečují stravování, zabezpečují je ve svých vlastních stravovacích zařízeních nebo pomocí jiné fyzické a právnické osoby či organizační složky státu. Zabezpečují je pro své zaměstnance v pracovním poměru, žáky a studenty, a to po dobu jejich činnosti v příspěvkové organizaci. V souladu s kolektivní smlouvou nebo vnitřním předpisem mohou příspěvkové organizace poskytovat stravování také bývalým zaměstnancům, kteří v ní pracovali při odchodu do důchodu a zaměstnancům, kteří mají s příspěvkovou organizací dohodu o pracích provedených mimo pracovní poměr. Na základě smlouvy s fyzickou a právnickou osobou či organizační složkou státu lze poskytovat stravování i fyzickým osobám. Náklady stravování a jejich úhrada je vymezena vyhláškou Ministerstva financí (Zákon č. 250/2000 Sb., § 33b).

Úvěry, půjčky a ručení

"Příspěvková organizace územního samosprávného celku je oprávněna uzavírat smlouvy o půjčce nebo úvěru jen po předchozím souhlasu zřizovatele. S předchozím souhlasem zřizovatele je oprávněna přijímat na sebe závazek ručitele a dlužníka, jímž je zřizovatel nebo jím zřízená či založená právnická osoba" (Hošáková, Musilová, 2015, s. 41).

K dočasnému krytí svých potřeb může příspěvková organizace získat od svého zřizovatele návratnou finanční výpomoc. Její vrácení musí proběhnout nejpozději do 31. března následujícího roku (Provazníková, 2015).

Cenné papíry

Akcie či jiné cenné papíry není příspěvková organizace ÚSC oprávněna nakupovat (Provazníková, 2015). S písemným souhlasem zřizovatele smí příspěvková organizace přijímat cenné papíry jako protihodnotu za své pohledávky vůči jiným subjektům. Dále nesmí vystavovat nebo akceptovat směnky, ani vystupovat jako směnečný ručitel (Zákon č. 250/2000 Sb.).

2.2.2 Vedení účetnictví

Základními prameny pro účetnictví příspěvkových organizací jsou:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,

- vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů,
- České účetní standardy č. 701 až č. 710 pro některé vybrané účetní jednotky (Svobodová, 2021).

Rozsah, struktura a fungování příspěvkových organizací jsou poměrně složité, a proto mají příspěvkové organizace samostatnou právní subjektivitu. Jsou jak právnickou osobou, tak i účetní jednotkou (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018).

PO mají povinnost vést účetnictví od počátku svého vzniku, až po svůj zánik s následujícími požadavky:

- uspořádání směrné účtové osnovy,
- sestavení a označování položek účetní závěrky,
- sestavení a označování položek konsolidované účetní závěrky,
- obsahové vymezení účetní závěrky,
- účetní metody,
- podmínky převzetí a předávání účetních záznamů,
- české účetní standardy.

Další povinnosti účetní jednotky:

- vedení jednoho účetnictví za účetní jednotku jako celek,
- vedení účetnictví v peněžních jednotkách české měny, při obchodních vztazích v zahraničí použít současně i cizí měnu,
- vedení účetnictví v českém jazyce (Morávek, Prokúpková, 2016).

"Použití standardů účetními jednotkami se považuje za naplnění účetních metod podle zákona o účetnictví a věrného a poctivého obrazu předmětu účetnictví" (Svobodová, 2021, s. 50).

Nacházíme dvě varianty, dle kterých mohou vést příspěvkové organizace účetnictví v plném rozsahu nebo ve zjednodušeném rozsahu. Ve většině případů PO vede účetní jednotka účetnictví v plném rozsahu (Morávek, Prokúpková, 2016).

V ustanovení § 9 vyhlášky č. 410/2009 Sb. je pro PO uvedena úprava vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu tak, že tyto PO neoceňují majetek a závazky reálnou hodnotou a nepoužívají možnost oceňování dlouhodobého majetku určeného k prodeji reálnou hodnotou.

Dále vyhláška 410/2009 Sb. (§ 9, odst. 2) dodává: "*Příspěvkové organizace, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a jejichž zřizovatelem je územní samosprávný celek nebo svazek obcí, nesestavují přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.*"

V příspěvkových organizacích se používá účetnictví podle tzv. akruálního principu. Tento princip patří mezi nejvýznamnější všeobecně respektovaná pravidla uplatňující se v účetnictví. Jeho cílem je zabezpečit výnosy a k nim související náklady tak, aby jejich zaúčtování proběhlo do příslušného účetního období (Vodáková, 2012).

Morávek, Prokúpková (2016) dodávají, že k dodržení akruálního principu se v podvojném účetnictví příspěvkových organizací používají dohadné položky, účet rezerv a účty časového rozlišení. Využití těchto účetních metod je vždy v souladu s obecně závaznými předpisy a za předem stanovených podmínek vyhlášených vnitřními předpisy.

K nejdůležitějším metodickým prvkům, které ovlivňují účetní metody a postupy zejména patří:

- bilanční princip – rozvaha,
- účet a soustava účtů,
- souvztažnost a podvojnost,
- syntetická a analytická evidence,
- účetní knihy,
- druhy účetních zápisů,
- druhy oprav účetních nesprávností,
- účetní dokumentace,
- předvaha (Morávek, Prokúpková, 2016).

Tabulka 1: Základní struktura rozvahy PO

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Morávek, Prokūpková, 2016, s. 196)

AKTIVA	PASIVA
Stálá aktiva	Vlastní kapitál
Dlouhodobý nehmotný majetek	Jmění účetní jednotky a upravující položky
Dlouhodobý hmotný majetek	Dotace na pořízení dlouhodobého majetku
Dlouhodobý finanční majetek	Kursově rozdíly
Dlouhodobé pohledávky	Oceňovací rozdíly
	Opravy chyb minulých let
Oběžná aktiva	Fondy účetní jednotky
Zásoby	Fond kulturních a sociálních potřeb
	Rezervní fond
	Fond odměn
	Fond reprodukce majetku
Krátkodobé pohledávky	Cizí zdroje
Přechodné účty aktiv	
Krátkodobý finanční majetek	Dlouhodobé závazky
Bankovní účty	
Cenné papíry	Krátkodobé závazky
Ceniny	Přechodné účty pasiv
Pokladna	

Peněžní fondy

Tvorba fondů v příspěvkové organizaci územního samosprávného celku je spojena s tvorbou zlepšeného výsledku hospodaření. Fondy lze tedy pojmout jako interní zdroj financování, kdy se zdroje investiční a provozní činnosti vytváří v rámci účetní jednotky. Vytvoření a užití fondů je stanoveno zákonem č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů pro příspěvkové organizace a zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (Máče, 2018).

Březinová (2017) dodává, že postupy k účtování na účtech fondů stanovují České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky č. 704 - Fondy účetní jednotky.

Príspevková organizace vytváří následující peněžní fondy – **rezervní fond, investiční fond, fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb**. Po skončení roku se zůstatky peněžních fondů převádí do roku následujícího (Zákon č. 250/2000 Sb., § 29).

Rezervní fond je vytvářen ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace po předchozím schválení zřizovatelem, sníženého o případné převody do fondu odměn (Morávek, Prokúpková, 2016).

Dalším zdrojem jsou peněžní dary, které se použijí v souladu s jejich určením a nevyčerpané prostředky z dotací na úhradu provozních výdajů (Zákon č. 250/2000 Sb., § 28, § 30).

Rezervní fond se využívá pro účely financování dalšího rozvoje své činnosti, k překlenutí rozdílu mezi náklady a výnosy, k uhrazení případných sankcí, jež jsou uloženy za porušení rozpočtové kázně a k úhradě ztráty z předchozích let. Zřizovatel smí organizaci odsouhlasit využití části rezervního fondu do svého investičního fondu (Hošáková, Musilová, 2015).

Fond investic se využívá k financování investičních potřeb příspěvkové organizace, zejména k pořízení dlouhodobého majetku, k úhradě investičních úvěrů nebo půjček, k odvodu do rozpočtu zřizovatele, k financování údržby a oprav majetku (Maderová Voltnerová, 2018).

Zdrojem fondu jsou odpisy z hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, které se provádí podle odpisového plánu schváleného zřizovatelem, dále investiční dotace z rozpočtu zřizovatele, investiční příspěvky ze státních fondů, výnosy z prodeje hmotného investičního majetku, jež musí být zřizovatelem schváleny. Následně do fondu patří dary a příspěvky v případě, že jsou určeny k investičním účelům a převody z rezervního fondu ve výši, kterou povolí zřizovatel (Březinová, 2017).

Fond odměn je přednostně využíván na úhradu případného překročení prostředků na platy. Jak je z názvu patrné, slouží také pro úhradu odměn zaměstnancům. Do tohoto fondu se přiděluje nejvýše 80 % zlepšeného výsledku hospodaření, avšak současně nejvýše 80 % stanoveného objemu prostředků pro platy. Pro tento fond platí, že jeho tvorba není povinná a rozhodnutí o vytvoření spadá na zřizovatele (Morávek, Prokúpková, 2016).

Fond kulturních a sociálních potřeb (dále FKSP) se vytváří 2% přidělem z ročního objemu nákladů na platy a mzdy, také příjmem z pronájmu rekreačních a sportovních zařízení a peněžních darů a náhrad od pojišťoven (Vyhláška č. 114/2002 Sb.). Z fondu je dále možno mimo jiné hradit příspěvky zaměstnancům na stravování, poskytnutí návratné sociální výpomoci nebo výpůjčky, příspěvek na rekreaci, poskytnutí daru a nenávratné finanční výpomoci (Maderová Voltnerová, 2018).

Peková, Pilný, Jetmar (2012) doplňují, že z tohoto fondu se financují i potřeby důchodců, kteří před odchodem do důchodu v příspěvkové organizaci pracovali.

2.2.3 Daňový režim

Příspěvkové organizace se stávají poplatníky daně za podmínek, že je u nich výskyt předmětu příslušné daně. Je zde řada případů, kdy jsou PO ze zákona osvobozeny od placení daně. Konkrétní osvobození a úlevy jsou vymezeny příslušnými daňovými zákony, jimiž se příspěvkové organizace řídí (Peková, Pilný, Jetmar, 2012).

U příspěvkových organizací se lze setkat s následujícími daněmi:

- daň z příjmů právnických osob,
- daň z přidané hodnoty,
- daň z nemovitých věcí,
- daň silniční (Morávek, Prokúpková, 2016).

Daň z příjmů právnických osob

Příspěvkové organizace jsou veřejně prospěšnými poplatníky. Výpočet případné daňové povinnosti se zakládá zejména ustanovením § 18a zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Obecně platí, že předmětem daně z příjmů jsou příjmy z nakládání s veškerým majetkem a z veškeré činnosti. Předmětem daně příspěvkové organizace jsou příjmy z reklam, z členských příspěvků, z nájemného s výjimkou nájmu státního majetku, a příjmy v podobě úroků (Dobrozemský, Stejskal, 2016).

Předmětem daně z příjmů PO nejsou příjmy nepodnikatelské činnosti, pokud jsou výdaje vyšší a také předmětem nejsou dotace, příspěvky a jiná podpora z veřejných rozpočtů (Morávek, Prokúpková, 2016).

Daňový základ si může příspěvková organizace ÚSC snížit až o 30 %, nejvýše však do výše 1 mil. Kč, a to v případě, když prostředky získané úsporou na dani využije ke krytí nákladů plynoucích z její hlavní nebo doplňkové činnosti (Hošáková, Musilová, 2015).

Výnos daně z příjmů příspěvkové organizace se stává součástí celostátního výnosu této daně (Provazníková, 2015).

Mezi příjmy osvobozené od daně lze zařadit příjmy z úroků z přeplatků, které jsou zaviněny orgánem správy sociálního zabezpečení. Dále příjmy peněžních darů, které jsou použity na financování oblasti školství a kultury a úrokové příjmy plynoucí z prostředků veřejných sbírek (Vrabková a kol., 2017).

Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (dále DPH) je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018).

Příspěvkové organizace se stanou osobou povinnou k dani v případech, kdy vykonávají ekonomickou činnost. Mezi příklady ekonomických činností patří mimo jiné i činnosti učitelské, tedy vzdělávání a školství. Příspěvkové organizace se stanou plátcí v případě, kdy jejich obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne 1 000 000 Kč. Pokud budou příspěvkové organizace přijímat přeshraniční plnění nebo poskytovat přeshraniční služby v rámci Evropské unie, mohou se stát identifikovanou osobou (Zákon č. 235/2004 Sb., § 5, § 6).

V ustanovení § 51 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, jsou vymezena plnění osvobozená od DPH bez nároku na odpočet, v ustanovení § 61 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty konkrétně pro neziskové subjekty.

"Příspěvková organizace je mnohdy v pozici subjektu, na které se osvobození vztahuje. Prakticky to znamená, že i v případě dobrovolné registrace k DPH, nemůže uplatnit odpočet DPH u přijatých plnění, které se vztahují k plněním osvobozeným od daně bez nároku na odpočet daně" (Hošáková, Musilová, 2015, s. 46).

Taktéž Morávek, Prokúpková (2016) se shodují na tom, že z důvodu povinnosti použít krácení odpočtu podle § 72 a § 76 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty u plnění použitých jak pro osvobozené, tak pro zdaňované činnosti, by se dobrovolná registrace k DPH příspěvkové organizace spíše nevyplatila. Platí to zejména v případě

převažující činnosti jen v oblasti osvobozených činností, protože nárok na odpočet by byl nepatrný.

Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění platných předpisů. Poplatníky daně z nemovitých věcí jsou příspěvkové organizace zřízené ÚSC v případě, jsou-li vlastníky nemovitých věcí. Pokud se jedná o majetek svěřený od zřizovatele, poplatníkem daně je zřizovatel (Morávek, Prokúpková, 2016).

Od daně ze staveb a pozemků jsou osvobozeny mimo jiné i zdanitelné stavby sloužící školám a školským zařízením zapsaných ve školském rejstříku (Hamerníková, 2017).

Silniční daň

Příspěvková organizace se stává plátcem daně silniční v případě, že vozidlo využívá k činnostem, ze kterých plynou příjmy podléhající dani z příjmů. Poté se na ně uplatňují stejná pravidla i stejná osvobození, jako u podnikatelských subjektů (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018).

Silniční daň je upravena zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění platných předpisů. Poplatníkem daně silniční je ten, kdo je v technickém průkazu zapsán jako provozovatel vozidla. Pokud je vlastníkem vozidla zřizovatel a příspěvková organizace je v technickém průkaze zapsána jako provozovatel vozidla, stává se příspěvková organizace poplatníkem (Hošáková, Musilová, 2015).

3 ANALÝZA A ZHODNOCENÍ NÁKLADŮ A VÝNOSŮ VYBRANÉ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

Tato kapitola je zaměřena na charakteristiku vybrané příspěvkové organizace, kterou je Základní škola Hodějice, okres Vyškov, příspěvková organizace. Dále je provedena analýza zhodnocení nákladů a výnosů vybrané organizace a zhodnocení jejího hospodaření.

3.1 Základní informace o organizaci

Název:	Základní škola Hodějice, okres Vyškov, příspěvková organizace
Sídlo:	Hodějice 230, 684 01 Slavkov u Brna
IČO:	70993301
Právní forma:	příspěvková organizace
Statutární orgán:	Mgr. Vladimíra Durdová, ředitelka školy

Zřizovatel

Název:	Obec Hodějice, okres Vyškov
Sídlo:	Hodějice 41, 684 01 Slavkov u Brna
IČO:	00291773

Obrázek 1: Logo ZŠ Hodějice
(Zdroj: ZŠ Hodějice, ©2022)

Příspěvková organizace je zřízena na dobu neurčitou. Aktuální znění zřizovací listiny je platné od 4. 9. 2008 (Zřizovací listina příspěvkové organizace obce, 2008).

Tato příspěvková organizace je klasifikována kmenovým oborem vzdělávání 79-01 – C/001 jako Základní škola a poskytuje základní vzdělání denní formou dle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (Výroční zpráva, 2021).

3.1.1 Historie

Základní škola Hodějice má mnoholetou tradici. První zmínka o škole v obci Hodějice pochází z roku 1798. Stavba nynější budovy školy započala v roce 1908 a byla dokončena v roce 1910. Budova byla vystavěna v novobarokním stylu. Během let si prošla řadou rekonstrukcí, které se snažily novobarokní vzhled budovy zachovat. Nejrozsáhlejší rekonstrukce proběhla v roce 1995, která zahrnovala opravu vnější omítky a střechy. V dalších letech byla uskutečněna plynofikace, proběhla kompletní výměna podlahových krytin v celé budově, taktéž postupně došlo k výměně oken a vybudování nového sociálního zařízení (Obec Hodějice, ©2022).

3.1.2 Hlavní a doplňková činnost

Oborem hlavní činnosti Základní školy Hodějice je poskytování základního vzdělání a příprava žáků pro další studium a praxi dle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

Škola má dle zřizovací listiny povolení vykonávat doplňkovou činnost, kterou je vedení zájmových kroužků pro své žáky a pronájem tělocvičny (Zřizovací listina příspěvkové organizace obce, 2008).

Předmětem ekonomické činnosti dle CZ-NACE je primární vzdělávání – kód 85200 a stravování ve školních zařízeních, menzách – kód 56292. Jedná se o místní vládní instituci – kód 13130, dle klasifikace institucionálních sektorů a subsektorů (ARES, Ministerstvo financí ČR, ©2022).

Velikost školy

Škola je takzvanou neúplnou základní školou, která poskytuje zázemí pro tři samostatné ročníky prvního stupně. Kapacita základní školy je 90 žáků. V roce 1978 navázala Základní škola Hodějice kooperaci se Základní školou Němčany, v níž jsou zajištěny doplňující dva ročníky prvního stupně základní školy. Jednotlivé třídy tak navštěvují žáci z Hodějic i z Němčan, což vede k větší naplněnosti tříd ve školách obou obcí. Vzájemné kooperaci napomáhá zejména blízká vzdálenost obou obcí a snadná dostupnost autobusového spojení (Obec Hodějice, ©2022).

Dle Školního vzdělávacího programu (2017) spolupráce škol sestává také ze společných akcí konaných během školního roku, které přináší vzájemné poznávání žáků. Pedagogové obou škol se společně podílí na rozvržení učiva a tvorbě Školského vzdělávacího programu.

Vybavenost školy

Škola je vybavena třemi třídami, dvěma kabinety, tělocvičnou a počítačovou učebnou s deseti počítači a dvěma notebooky. Součástí budovy příspěvkové organizace je školní družina a školní jídelna-výdejna. Kapacita školní družiny byla původně 30 žáků, od 1. 9. 2021 byla kapacita zvýšena z důvodu vysokého zájmu na 50 žáků. Díky tomu vzniklo druhé oddělení družiny. Školní družina slouží ke vzdělávání, výchově, zájmové činnosti a rekreaci žáků základní školy v době mimo vyučování. Kapacita školní jídelny-výdejny je 80 žáků. Obědy se na základní škole nevaří, ale dováží se ze školní jídelny Mateřské školy Hodějice, jež se nachází 120 metrů od Základní školy Hodějice (Výroční zpráva, 2021).

Počet žáků

V tabulce jsou zobrazeny počty žáků navštěvující základní školu a školní družinu ve sledovaném období.

Tabulka 2: Počet žáků v jednotlivých letech

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výroční zpráva 2017–2021)

	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Základní škola	47	55	55	54	54
Školní družina	30	30	30	30*	30

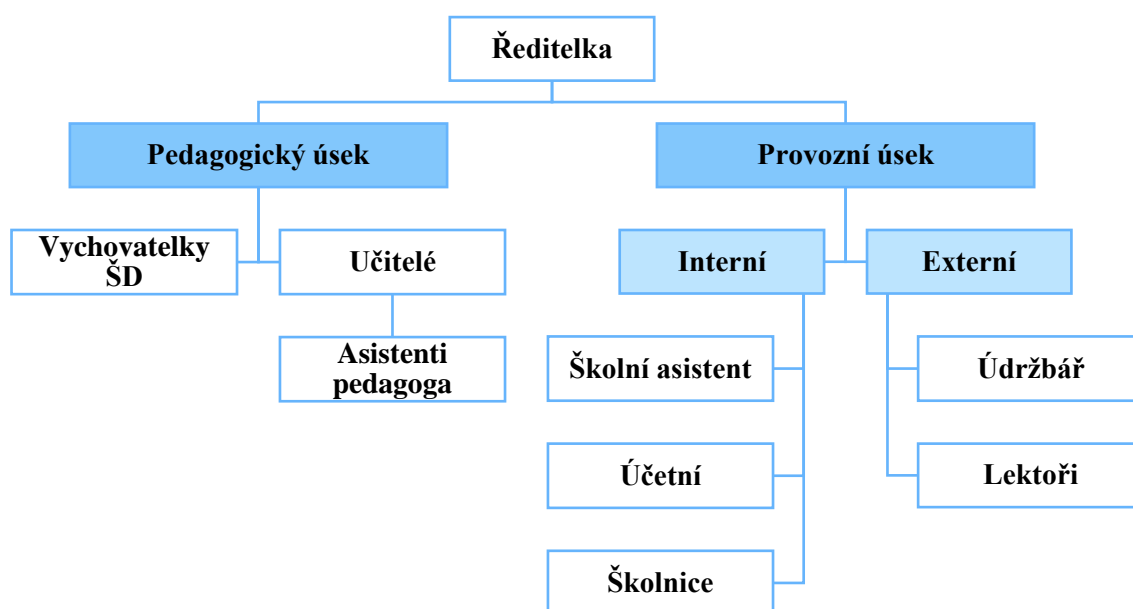
Pozn. *: V průběhu školního roku se obsazenost školní družiny snížila na 7 žáků z důvodu epidemiologické situace v souvislosti s onemocněním COVID-19.

Základní školu navštěvuje ve sledovaném období 47–55 žáků. Kapacita školy je 90 žáků a je tedy průměrně využita na necelé dvě třetiny kapacity. Nejmenší počet žáků navštěvoval školu ve školních letech 2016/2017, největší počet žáků pak ve školních letech 2017/2018 a 2018/2019. Stav počtu žáků navštěvující školní družinu je za sledované období neměnný a kapacita 30 žáků je maximálně využita. Jak již bylo zmíněno, od 1. 9. 2021 se kapacita školní družiny navýšila na 50 žáků z důvodu vysokého zájmu a tím vzniklo druhé oddělení školní družiny.

Školu navštěvují primárně žáci ze spádové oblasti školy, tedy z obce Hodějice a díky kooperaci také žáci z obce Němčany. Dojezdová vzdálenost žáků do školy je do 5 km. Z důvodu neúplnosti školy se každý školní rok střídá skladba vyučovaných ročníků na této škole. V jednom školním roce jsou otevřeny třídy pro 1., 4., a 5. ročník a následující školní rok se skladba tříd změní na 2., 3. a 5. ročník. Právě 5. ročník bývá vždy ukončen na základní škole v Hodějicích, dle domluvy se základní školou v Němčanech (Dle ústního sdělení Mgr. Vladimíry Durdové, ředitelky školy, 15. 3. 2022).

3.1.3 Organizační struktura

V následujícím obrázku je znázorněna organizační struktura školy.

Obrázek 2: Organizační struktura

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Ústní sdělení Mgr. Vladimíry Durdové, ředitelky školy, ZŠ Hodějice, 15. 3. 2022)

V čele organizační struktury je zástupce statutárního orgánu – ředitelka školy, která je jmenována zřizovatelem a oprávněna k jednáním ve všech záležitostech v souladu se zřizovací listinou jménem příspěvkové organizace.

Organizace je rozdělena na pedagogický a provozní úsek. Pedagogický úsek se skládá z učitelek, asistentů pedagoga a vychovatelek školní družiny. Provozní úsek je tvořen interními a externími pracovníky – mezi interní pracovníky spadá školní asistent, účetní a školnice. Externími pracovníky jsou údržbář, lektor zájmového kroužku a lektor nepovinného předmětu, konkrétně náboženství (Výroční zpráva, 2021).

Škola má zřízenou školskou radu dle Školského zákona č. 561/2004 Sb., v platném znění dne 8. 3.2006. Skládá se ze tří členů a je vždy tvořena z jednoho pedagoga, jednoho rodiče či zákonného zástupce žáka a jednoho zastupitele z řad zřizovatele příspěvkové organizace. Setkání školské rady probíhá dvakrát ročně, v případě potřeby i vícekrát ročně (Vnitřní směrnice: Školní vzdělávací program, 2017).

3.1.4 Vedení účetnictví

Účetnictví příspěvkové organizace je vedeno v plném rozsahu. Účetní rozvrh je vypracován na základě směrné účtové osnovy a metodického sdělení zřizovatele, jež je vydáváno jako příloha návrhu účtového rozvrhu pro daný rok pro příspěvkové organizace zřízené Jihomoravským krajem. Zřizovatel svěřil pod správu organizaci majetek, který je ve vlastnictví zřizovatele, aby jej hospodárně organizace využívala pro plnění hlavní a doplňkové činnosti, udržovala jej, prováděla potřebné opravy a řádně vedla v evidenci. Majetek svěřený i vlastní odepisuje škola rovnoměrným způsobem dle odpisového plánu schváleného radou Jihomoravského kraje. Pro vedení účetnictví a mzdové agendy škola využívá účetní software společnosti SOFT-PC, s.r.o. Nutno podotknout, že na přelomu let 2017 a 2018 došlo ke jmenování nové ředitelky školy, a zároveň s ní i ke změně účetní školy (Dle ústního sdělení Marty Blahutkové, účetní školy, 23. 3. 2022).

3.2 Analýza nákladů a výnosů školy

V následující podkapitole je provedena analýza struktury nákladů a výnosů příspěvkové organizace Základní školy Hodějice za sledované období 2017–2021. Součástí rozboru nákladů a výnosů je definování jejich jednotlivých položek.

3.2.1 Náklady na hlavní a doplňkovou činnost

Základní škola Hodějice vykonává hlavní i doplňkovou činnost, a to je zohledněno při analýze struktury nákladů. Nejprve jsou vymezeny náklady na hlavní činnost, poté náklady na doplňkovou činnost. Následně jsou zobrazeny celkové náklady příspěvkové organizace a jejich vývoj.

Tabulka 3: Náklady na hlavní činnost (v Kč)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výkaz zisku a ztrát 2017–2021)

	2017	2018	2019	2020	2021
Spotřeba materiálu	111 619,80	118 546,94	93 605,63	105 239,47	108 569,31
Spotřeba energie	202 610,00	202 063,00	82 936,44	139 766,08	147 753,19
Opravy a udržování	115 563,10	96 716,60	109 882,70	87 712,12	245 920,79
Cestovné	-	423,00	84,00	-	-
Ostatní služby	143 241,03	207 672,19	172 720,87	213 924,55	175 139,03
Mzdové náklady	2 141 228,00	2 671 221,00	3 218 535,00	3 680 458,00	3 814 521,00
Zákonné sociální pojištění	723 191,02	881 108,00	1 065 642,00	1 232 056,00	1 268 074,00
Jiné sociální pojištění	8 501,63	10 292,25	16 374,00	15 312,00	15 758,00
Zákonné sociální náklady	63 170,56	56 458,42	69 368,70	77 593,16	135 235,54
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	100,00	-	-	-	-
Odpisy dlouhodobého majetku	47 880,00	74 701,00	59 073,00	63 619,00	76 849,00
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	115 712,73	87 333,00	191 457,70	202 159,70	148 269,98
Ostatní náklady z činnosti	4 769,00	4 769,00	6 619,00	4 504,00	4 323,00
NÁKLADY CELKEM	3 677 588,87	4 411 304,40	5 086 229,04	5 822 344,08	6 140 412,84

Spotřeba materiálu byla za sledované období pěti let nejvyšší v roce 2018 s částkou 118 546,94 Kč. Primárním důvodem byla vyšší spotřeba učebních pomůcek a nákladů na tisk. Částka 100 000 Kč za spotřebu materiálu nebyla dosažena pouze v roce 2019. V ostatních letech byla tato částka překonána a její vývoj byl přirozeně kolísavý. Spotřeba materiálu zahrnuje nákup kancelářských potřeb, čisticích prostředků, učebnic, školních pomůcek, knih a dalšího drobného spotřebního materiálu.

Spotřeba energie je placena z dotace od zřizovatele. Největší výdajovou položku v energiích zastupuje vytápění školy plynovým topením, dále elektrická energie a v poslední řadě spotřeba vody. V evidenci účetnictví se účtuje náklad pro školu a školní družinu odděleně. Celková spotřeba byla v prvních dvou letech sledovaného období vysoká a přesahovala spotřebu ve výši 202 000 Kč. Výrazná změna nastala v roce 2019, kdy se spotřeba snížila na 82 936,44 Kč, což představuje pokles zhruba o 60 % oproti předchozím dvěma obdobím. Důvodem byly nejen výrazně teplé klimatické podmínky, které provázely celý rok 2019, ale i změna dodavatele energií, spojená s nižší cenou za energii. Od roku 2020 se roční spotřeba energií pohybuje v částkách kolem 140 000 Kč, což je důsledkem snahy školy o ušetření na spotřebě energií, například regulací topení.

Každoročně dochází k opravám a údržbě budovy školy i jejího areálu. Položka nákladů na opravy a udržování je hrazena z dotace od zřizovatele. Od roku 2017 do roku 2020 se částka nákladů pohybuje kolísavě průměrně okolo částky 102 000 Kč. Rok 2021 byl z pohledu nákladovosti nejvýraznější, jelikož náklad přesáhl částku 240 000 Kč. Částka se v roce 2021 zvýšila na 2,4násobek průměrné hodnoty nákladů z předcházejících let. Nárůst způsobila rozsáhlá oprava staré zídky, která se zhroutil.

Náklady na cestovné byly hrazeny zaměstnancům pouze v letech 2018 a 2019, vyplacených dle zákona č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, a to pouze v nepatrné výši 423 Kč a 84 Kč.

Mezi značnou část nákladů na ostatní služby patří programátorské služby a licence, náklady na stravování a dovážení obědů z Mateřské školy Hodějice, náklady na výuku předmětu plavání, služby mobilních operátorů, vzdělávání pedagogických a provozních zaměstnanců školy a náklady spojené s vedením účetní a mzdové agendy. Dalšími ostatními náklady jsou poplatky bance, povinné revize, poštovní poplatky, poplatky za svoz komunálního odpadu a měsíční pronájem kopírovacího stroje. Nejnižší hodnota nákladů byla v roce 2017, a to kolem 143 000 Kč. Částku 200 000 Kč přesáhly náklady v letech 2018 a 2020, ve kterých se mimo jiné objevily vyšší nárazové náklady nezařazené do výše uvedených kategorií, například fotoslužby, výroba triček na konci školního roku či tisk fotografií. Náklady let 2019 a 2021 se pohybovaly kolem částky 175 000 Kč.

Je patrné, že největší položku napříč všemi náklady na hlavní činnost za celé sledované období zaujímají mzdové náklady a náklady s nimi spojené. Druhou největší nákladovou

položkou školy je zákonné sociální a zdravotní pojištění, jejichž výše je závislá na výši mzdových nákladů. Od roku 2017 se tyto náklady zvyšují. Většina mzdových nákladů a nákladů s nimi spojenými jsou hrazeny z dotací ze státního rozpočtu kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, které jsou každým rokem vyšší, blíže znázorněno a vysvětleno v tabulce 6.

V nákladech na jiné sociální pojištění je zahrnuto povinné úrazové pojištění zaměstnanců školy. Tato položka je tvořena 4,2 % mzdových nákladů.

Zákonné sociální náklady představují příděl do FKSP, který je tvořen 2 % z ročního objemu mzdových nákladů. Jsou z něj hrazeny příspěvky na stravování zaměstnanců školy, také na vzdělávání zaměstnanců, zdravotní služby nehrazené ze zdravotního pojištění, podporu zdraví a kulturní či sportovní akce.

Položka smluvních pokut a úroků z prodlení se v nákladech vyskytla pouze v roce 2017 ve výši 100 Kč. Příčinou byl poplatek za upomínku s výzvou k úhradě elektrické energie.

Odpisy dlouhodobého majetku jsou po celou dobu sledování prováděny rovnoměrným způsobem a podle odpisového plánu schváleného radou JMK. Příspěvková organizace tvoří odpisy dlouhodobého majetku, který je ve vlastnictví zřizovatele a byl organizaci svěřen k efektivnímu hospodaření, a také odpisy vlastního majetku, který získala organizace vlastní činností či darem. Vzrůst nákladu odpisů nastal v letech 2018, 2020 a 2021 zařazením nově pořízeného dlouhodobého majetku do odepisování. V roce 2018 jej způsobilo postavení nového venkovního hřiště, které bylo hrazeno dotací z rozpočtu Jihomoravského kraje a spolufinancováno darem od soukromé firmy, dále přibylo nově postavené oplocení kolem školy spolufinancované dotací od zřizovatele, od obce, a byl nakoupen nový nábytek do ředitelny. V roce 2020 došlo k vybudování venkovní učebny v zastřešeném altánu, taktéž hrazeného z dotací JMK a z dotací obce a pořídily se nové školní šatny, na které byly využity prostředky z investičního fondu. Nejvyšší nárůst odpisů byl v roce 2021, ve kterém byla postavena běžecká dráha, a byly zakoupeny nové počítače.

Drobný dlouhodobý majetek je hrazen z dotace od zřizovatele a může být dle účelu použití hrazen i z dotace ze státního rozpočtu. Tvoří jej hmotné movité věci, případně jejich soubory, které mají dobu použitelnosti delší než 1 rok, účtují se od 1 000 Kč a nepřevyšují částku 40 000 Kč. Drobný dlouhodobý majetek od 500 Kč do 1 000 Kč je

evidován v operativní evidenci, majetek nižší hodnoty je evidován odděleně. Příkladem pořizovaného DDHM je nábytek a vybavení do tříd, příslušenství do jídelny a potřeby do školní družiny. V roce 2020 byly vynaloženy nejvyšší náklady za sledované období, naopak nejnižší byly v roce 2018.

Ostatní náklady z činnosti zaznamenávají náklad na pojištění odpovědnosti školy za škodu způsobenou dětem a žákům při činnosti školy nebo školského zařízení. Částka pojistného byla nejvyšší v roce 2019, v průběhu ostatních let se pohybovala kolem průměrné částky 4 500 Kč za rok. Pojistná smlouva je sjednána u společnosti Kooperativa pojišťovna, a. s.

Celkové náklady na hlavní činnosti postupně rostly. Nejvýznamněji souhrn nákladů této činnosti ovlivňují mzdové náklady a náklady s nimi související.

Tabulka 4: Náklady na doplňkovou činnost (v Kč)
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výkaz zisku a ztrát 2017–2021)

	2017	2018	2019	2020	2021
Spotřeba materiálu	-	10 613,00	5 504,00	3 380,00	2 000,00
Mzdové náklady	1 397,00	6 500,00	-	-	4 500,00
Zákonné sociální pojištění	474,98	-	-	-	-
Jiné sociální pojištění	5,87	-	-	-	-
Zákonné sociální náklady	27,94	-	-	-	-
NÁKLADY CELKEM	1 905,79	17 113,00	5 504,00	3 380,00	6 500,00

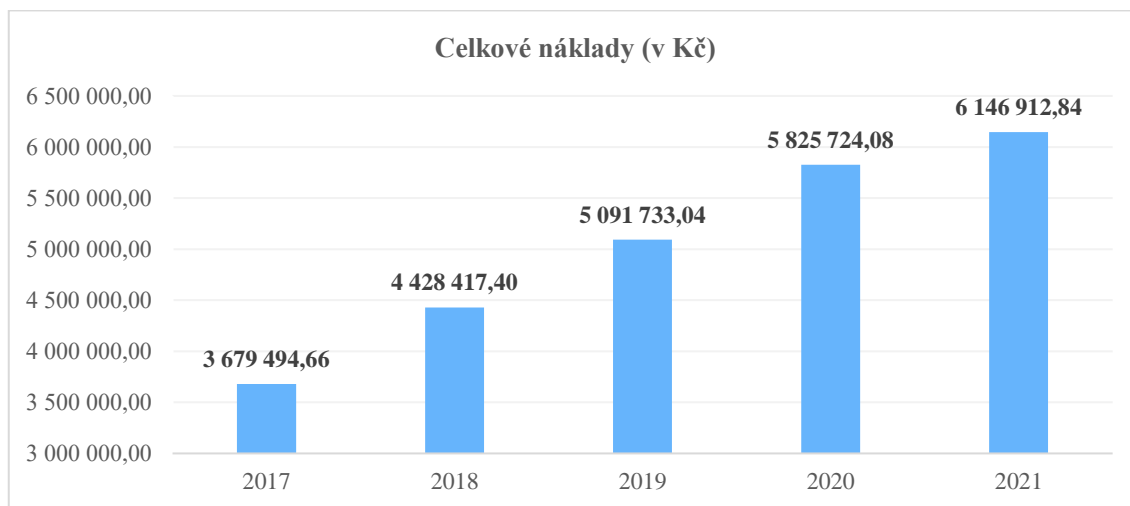
Náklad spotřeby materiálu na doplňkovou činnost od roku 2018 zahrnuje nákupy materiálu a potřeb pro provozování zájmových kroužků. V roce 2017 bylo provozování zájmových kroužků vedeno v hlavní činnosti, a proto zde nejsou vykázány žádné náklady na nákup těchto potřeb. Nejvyšší náklad z doplňkové činnosti vznikl v roce 2018, od toho roku mají náklady klesající charakter. Od roku 2020 byla doplňková činnost provozu zájmových kroužků ovlivněna a omezena epidemiologickou situací v souvislosti s onemocněním COVID-19.

Mzdové náklady a s nimi související odvody na doplňkovou činnost v roce 2017 činily náklady na plat v souvislosti s pronájmem tělocvičny, náklady v roce 2018 a 2021 byly spojené s vedením zájmových kroužků.

Souhrnné náklady na doplňkovou činnost velmi kolísají. Nejmenší náklad na doplňkovou činnost byl v roce 2017, nejvyšší v roce 2018. Přičemž náklad v roce 2018 byl mnohonásobně vyšší, než v ostatních letech.

Graf 1: Celkové náklady (v Kč)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výkaz zisku a ztrát 2017–2021)

Celkové náklady měly v průběhu celého sledovaného období rostoucí trend. V roce 2021 tvořily náklady částku 6 146 912,84 Kč. Z roku 2020 na rok 2021 se náklady navýšily pouze o 321 188,76 Kč, kdežto největší nárůst nákladů mezi jednotlivými po sobě jdoucími lety nastal mezi lety 2017 a 2018, kdy nárůst činil 748 922,74 Kč. Důvodem takto vysokého nárůstu bylo znatelné zvýšení nákladů v oblasti ostatních služeb, odpisů vzniklých pořízením nového venkovního hřiště, oplocení a nábytku v ředitelně, dále z důvodu vyšších mzdových a s nimi souvisejících nákladů a také zvýšených nákladů na doplňkovou činnost. Dle analýzy nákladů na hlavní činnost (viz tabulka 3) a nákladů na doplňkovou činnost (viz tabulka 4) lze konstatovat, že právě náklady na činnost doplňkovou se podílejí na celkových nákladech menšinově a náklady na hlavní činnost převládají.

3.2.2 Výnosy z hlavní a doplňkové činnosti

Následující část zobrazuje výnosy Základní školy Hodějice. Struktura výnosů je rozdělena na hlavní činnost a později na doplňkovou činnost. Poté dojde k zobrazení celkových výnosů.

Tabulka 5: Výnosy z hlavní činnosti (v Kč)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výkaz zisku a ztrát 2017–2021)

	2017	2018	2019	2020	2021
Výnosy z prodeje služeb	51 764,00	43 887,00	40 275,00	19 815,00	38 500,00
Výnosy z pronájmu	-	6 400,00	6 400,00	2 200,00	-
Čerpání fondů	1 000,00	16 834,00	1 500,00	1 500,00	2 000,00
Ostatní výnosy z činnosti	4 480,00	1 168,00	3 262,00	4 317,60	52 055,90
Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	3 621 156,28	4 408 868,94	5 173 689,88	5 909 022,74	6 093 367,14
VÝNOSY CELKEM	3 678 400,28	4 477 157,94	5 225 126,88	5 936 855,34	6 185 923,04

Výnosy z prodeje služeb z hlavní činnosti vybrané příspěvkové organizace se skládají z poplatků za navštěvování školní družiny. V roce 2017 je výnos za sledované období největší, což je způsobeno tím, že byl k výnosu za poplatky ŠD zaúčtován výnos z poplatků za zájmové kroužky, který se v dalších letech účtoval v rámci doplňkové činnosti. V roce 2017 byl celkový inkasovaný poplatek za ŠD ve výši 38 700 Kč a poplatek za kroužky ve výši 13 064 Kč. Lze zaznamenat, že výnosy z prodeje služeb, konkrétně poplatky za ŠD, se ve sledovaném období pohybují průměrně kolem částky 40 000 Kč. Výjimkou je rok 2020, do kterého se promítla epidemiologická situace v souvislosti s onemocněním COVID-19, kvůli které byly základní školy po značnou část roku uzavřeny dle mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví České republiky, a výuka pokračovala v omezeném režimu distanční formou, což ovlivnilo také školní družinu. V tomto roce došlo k poklesu výnosu z poplatků na ŠD zhruba o polovinu. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky doporučilo po znovuotevření škol omezit i počet žáků navštěvující ŠD, v tomto roce ji navštěvovalo v určitém období pouze 7 žáků.

V roce 2017 byl výnos z pronájmu tělocvičny zaúčtován v rámci doplňkové činnosti do položky výnosu z prodeje služeb, a proto se v tomto roce výnos nevyskytuje. Od roku 2018 je výnos z pronájmu účtován do hlavní činnosti. V letech 2018 a 2019 byl výnos neměnný, a to ve výši 6 400 Kč. Rok 2020 byl ovlivněn epidemiologickou situací a došlo

k poklesu výnosu zhruba o dvě třetiny oproti předešlému roku. Pro rok 2021 nevznikl žádný výnos z pronájmu tělocvičny. Škola prostory tělocvičny nepronajímala z důvodu velmi nestabilního a nevyzpytatelného fungování školy v souvislosti s epidemiologickou situací spojenou s onemocněním COVID-19.

Příspěvková organizace čerpala v každém roce sledovaného období finanční prostředky z rezervního fondu, který byl v průběhu těchto let navyšován o přijaté peněžní dary. Škola v roce 2018 čerpala z fondu jednoznačně největší částku za sledované období, jelikož obdržela největší peněžní dar. Z tohoto daru byla většina prostředků účelově určena na nákup pingpongového stolu, který se nachází na venkovním hřišti a částka 1 000 Kč byla použita na nákup knih. Účelem čerpání rezervního fondu v ostatních letech byl taktéž nákup knih. Vývoj částek čerpání fondu za účelem nákupu knih má stoupající charakter.

Ostatní výnosy z činnosti představují v letech 2017 až 2019 sběr papíru. Největšího výnosu z činnosti sběru papíru bylo dosaženo v roce 2017, nejmenší výnos byl vykázán v roce 2018. V letech 2020 a 2021 se sběr nekonal, zato došlo v obou letech k bezúplatnému nabytí ochranných pomůcek v reakci na epidemiologickou situaci. Největší výnos za celých pět let je evidován v roce 2021. Důvodem mnohonásobně vyššího výnosu z bezúplatného nabytí ochranných pomůcek v roce 2021 oproti roku 2020 je přechod z distanční výuky na kontaktní výuku, související s větší spotřebou ochranných pomůcek.

Největší a zároveň nejvýznamnější položku výnosů z hlavní činnosti zaujímají výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů, do nichž patří transfery, které jsou poskytovány ze státního rozpočtu dle kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a dále dotace od zřizovatele na provoz školy. Z transferů ze státního rozpočtu jsou hrazeny mzdové náklady zaměstnanců a další náklady spojené s hlavní činností, například nákup učebních pomůcek a výuka plavání. Příspěvková organizace ZŠ Hodějice si každoročně žádá a získává dotaci od svého zřizovatele, obce Hodějice, která slouží na provoz školy, konkrétně na náklady energií, údržby, opravy či pořízení drobného dlouhodobého hmotného majetku. Další součástí výnosu z transferů jsou dotace z fondů Evropské unie, konkrétně z Evropských strukturálních a investičních fondů, ze kterých jsou čerpány finanční prostředky například na projekt MŠMT s názvem

"Šablony" a je určena mimo jiné k hrazení mzdových nákladů asistentů pedagoga a školního asistenta. Celková výše přijatých transferů každým rokem stoupá.

Přijaté transfery

V tabulce 6 je znázorněno členění transferů dle jejich původu.

Tabulka 6: Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výkaz zisku a ztrát 2017–2021)

	2017	2018	2019	2020	2021
Dotace ze SR	2 954 156,28	3 597 757,00	4 194 309,00	4 956 737,00	5 225 816,00
Dotace z obce	667 000,00	744 976,00	750 000,00	785 000,00	750 000,00
Dotace z EU	-	65 139,94	225 396,88	160 801,74	98 567,14
Ostatní	-	996,00	3 984,00	6 484,00	18 984,00
CELKEM	3 621 156,28	4 408 868,94	5 173 689,88	5 909 022,74	6 093 367,14

Přijetí transferů je podmíněno splněním stanovených kritérií. Dotace ze státního rozpočtu tvoří největší část transferů a každý rok jejich částka roste. Největší nárůst lze zpozorovat z roku 2019 na rok 2020, nejmenší nárůst nastal mezi lety 2020 a 2021. V roce 2021 přesáhla dotace ze státního rozpočtu výši 5 200 000 Kč. Dotace od obce jsou druhou největší položkou transferů, což z nich činí jejich nepostradatelnou součást. Prostředky od obce jsou určeny na provozní náklady školy. Částka přijaté provozní dotace od obce byla nejnižší v roce 2017 a nejvyšší v roce 2020 ve výši 785 000 Kč. Průměrná výše dotace za sledované období činila necelých 740 000 Kč. Dotace z Evropské unie na projekt "Šablony" začala škola čerpat od roku 2018, primárně na platy speciálních asistentů pedagoga a školního asistenta. V tomto roce se čerpala nejmenší částka dotace a v následujícím roce 2019 škola čerpala největší dotaci z EU za sledované období. Od téhož roku výše čerpání dotace klesala. Poslední položku transferů tvoří zúčtování časového rozlišení transferů na dlouhodobý hmotný majetek v souvislosti s odpisováním. Tato položka není z pohledu své velikosti oproti ostatním položkám významná.

Tabulka 7: Výnosy z doplňkové činnosti (v Kč)
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výkaz zisku a ztrát 2017–2021)

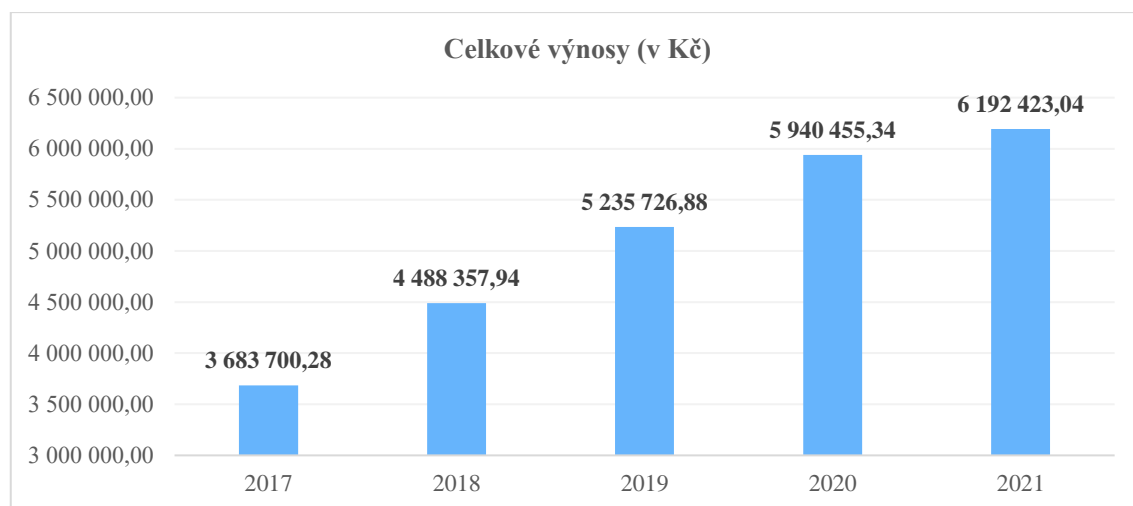
	2017	2018	2019	2020	2021
Výnosy z prodeje služeb	5 300,00	11 200,00	10 600,00	3 600,00	6 500,00

Doplňkovou činností byl v roce 2017 pronájem školní tělocvičny, který byl zaúčtován jako položka výnosu z prodeje služeb. V následujících letech byly do výnosů z prodeje služeb z doplňkové činnosti zahrnuty poplatky za zájmové kroužky¹. V průběhu sledovaného období škola zaštiťovala kroužky výtvarné výchovy, šití, ručních prací, sportovních aktivit, keramiky a tance Zumba. Skladba kroužků se každý rok mění.

Nejvyššího výnosu z doplňkové činnosti dosáhla škola v roce 2018 s částkou 11 200 Kč. Naopak nejmenší výnos za sledované období v částce 3 600 Kč byl vykázán v roce 2020. Zhruba trojnásobný pokles výnosu roku 2020 oproti předchozím dvěma letům způsobila epidemiologická situace v souvislosti s onemocněním COVID-19, kvůli níž nebylo možné provozovat zájmové kroužky. Znatelný pokles na výnosech z doplňkové činnosti je také v roce 2021 oproti letům 2018 a 2019, a to také z důvodu epidemiologické situace.

Graf 2: Celkové výnosy (v Kč)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výkaz zisku a ztrát 2017–2021)

Celkové výnosy se po dobu pěti let sledovaného období zvyšovaly, ostatně velmi podobně jako u vývoje celkových nákladů (viz graf 1). Nejvyšší byly náklady v roce 2021 s částkou 6 192 423,04 Kč. Předcházel tomu nárůst výnosů oproti předešlému roku o necelých 252 000 Kč. Oproti nárůstům mezi jednotlivými po sobě jdoucími lety byl nárůst výnosů mezi lety 2020 a 2021 za sledované období nejmenší. Největší rozdíl výnosů nastal mezi lety 2017 a 2018, jehož příčinou bylo přijetí vyššího transferu ve všech sférách dotací a vysoký sponzorský dar v roce 2018. Výnosy z doplňkové činnosti

¹ V roce 2017 byl výnos z poplatků za zájmové kroužky zaúčtován v rámci hlavní činnosti školy.

participují na celkových výnosech pouze minimálně, až zanedbatelně, zato výnosy z hlavní činnosti ve skladbě celkových výnosů školy svou výší jednoznačně dominují.

3.2.3 Výsledek hospodaření

V následující tabulce je uveden výsledek hospodaření Základní školy Hodějvice z hlavní činnosti a doplňkové činnosti. Následuje rozbor celkového výsledku hospodaření organizace.

Tabulka 8: Výsledek hospodaření (v Kč)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výkaz zisku a ztrát 2017–2021)

	2017	2018	2019	2020	2021
VH z hlavní činnosti	811,41	65 853,54	138 827,84	114 511,26	45 510,20
VH z doplňkové činnosti	3 394,21	-5 913,00	5 096,00	220,00	0,00
VH CELKEM	4 205,62	59 940,54	143 923,84	114 731,26	45 510,20

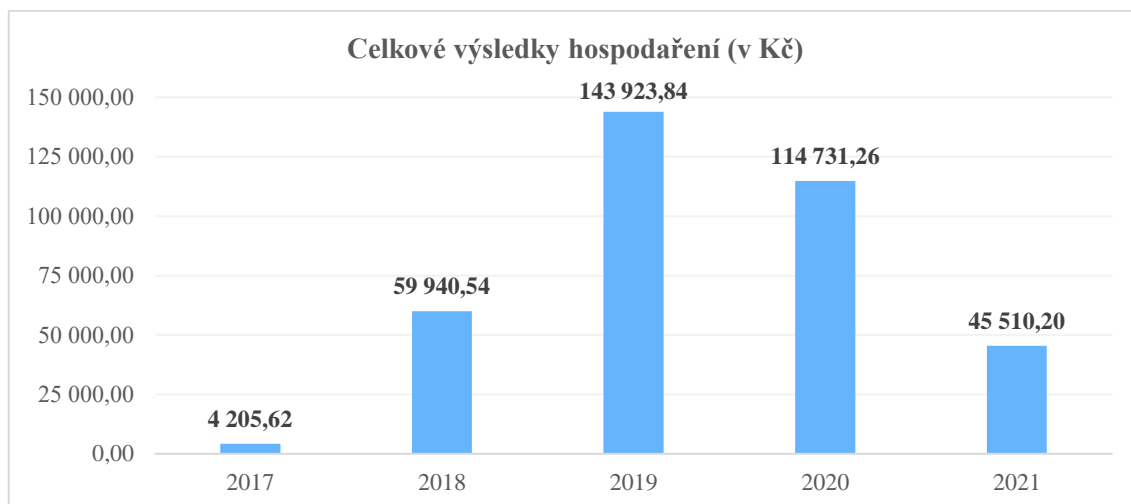
Výsledek hospodaření z hlavní činnosti dosahoval v průběhu celého sledovaného období kladných hodnot, kdežto u doplňkové činnosti byla hodnota výsledku v roce 2018 záporná. Ztráta byla způsobena vynaložením vyšších nákladů, zejména spotřeby materiálu, než jakých bylo dosaženo výnosů. Na celkový výsledek hospodaření v tomto roce neměla ztráta z doplňkové činnosti velký dopad, jelikož byl výsledek hospodaření z hlavní činnosti tohoto roku kladný. V roce 2021 se výnosy z doplňkové činnosti rovnaly nákladům z téže činnosti, tudíž výsledek hospodaření byl nulový.

Celkové složení výsledku hospodaření příspěvkové organizace se v letech měnilo. V roce 2017 byla dominující částí celkového výsledku hospodaření činnost doplňková, s výsledkem hospodaření v částce 3 394,21 Kč. V následujícím roce tvořila většinu VH činnost hlavní ve výši 65 853,54 Kč a doplňková činnost byla ztrátová, konkrétně v hodnotě ztráty 5 913,00 Kč. Převažující částí celkového VH v letech 2019 a 2020 byla opět hlavní činnost. V roce 2021 škola vykázala nulový výsledek hospodaření z doplňkové činnosti a VH byl tvořen pouze z činnosti hlavní.

V následujícím grafu je znázorněn celkový výsledek hospodaření a jeho vývoj v průběhu sledovaného období.

Graf 3: Celkové výsledky hospodaření (v Kč)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výkaz zisku a ztrát 2017–2021)

Výsledky hospodaření jednotlivých činností v průběhu let kolísaly, stejně jako celkové hodnoty výsledku hospodaření. V roce 2017 přesáhl celkový výsledek hospodaření částku pouze 4 200 Kč, zatímco v roce 2019 se podařilo dosáhnout celkového výsledku převyšujícího 143 000 Kč, což z něj činí nejvyšší hodnotu za období pěti let. Primárním důvodem byla dotace z Evropské unie na projekt "Šablony", kterou škola v roce 2019 nespotřebovala v plné výši a po schválení zřizovatelem byla částka převedena do rezervního fondu. V dalších letech byl celkový výsledek hospodaření klesající.

3.3 Modifikovaná finanční analýza příspěvkové organizace

V následující části je provedena analýza současného stavu Základní školy Hodějice prostřednictvím ukazatelů modifikované finanční analýzy. Jsou vybrány takové ukazatele, které dokáží vyhodnotit hospodaření příspěvkové organizace.

3.3.1 Ukazatele autarkie

Ukazatel autarkie vyhodnocuje a odráží rozsah soběstačnosti organizace. Ukazatel se vztahuje především na hlavní činnost organizace a ukazuje, v jaké míře je organizace schopná pokrýt náklady z hlavní činnosti dosaženými výnosy z téže činnosti. Výsledek ukazatele hodnotíme pozitivně, pokud je roven 100 %. Pokud je výsledek menší hodnoty, je pokrytí nákladů výnosy nedostatečné a je namístě provést analýzu příčin (Kraftová, 2002).

Vzorec výpočtu autarkie hlavní činnosti:

$$A_{HV-H\check{C}} = \frac{V_{H\check{C}}}{N_{H\check{C}}} \times 100 ,$$

Vzorec 1: Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů
(Zdroj: Kraftová, 2002, s. 102)

$A_{HV-H\check{C}}$ – autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů,

$V_{H\check{C}}$ – výnosy z hlavní činnosti,

$N_{H\check{C}}$ – náklady na hlavní činnosti (Kraftová, 2002, s. 102).

Tabulka 9: Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Rozvaha 2017–2021)

	2017	2018	2019	2020	2021
$V_{H\check{C}}$ (v Kč)	3 678 400,28	4 477 157,94	5 225 126,88	5 936 855,34	6 185 923,04
$N_{H\check{C}}$ (v Kč)	3 677 588,87	4 411 304,40	5 086 229,04	5 822 344,08	6 140 412,84
$A_{HV-H\check{C}}$ (v %)	100,02	101,49	102,73	101,97	100,74

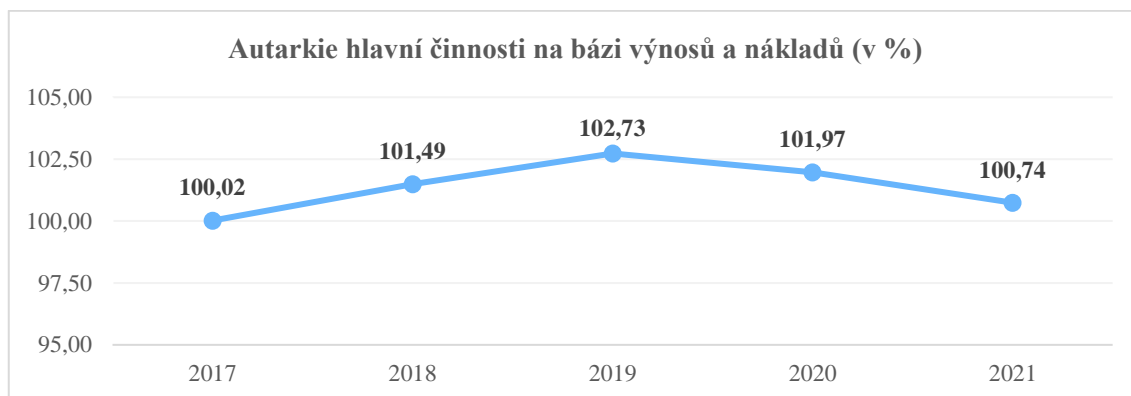
Tabulka 9 zaznamenává výnosy a náklady příspěvkové organizace související s hlavní činností. Jak již bylo zmíněno, doporučenou hodnotou pro ukazatel autarkie je 100 %. Ve sledovaných letech 2017–2021 je výsledná míra autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů pro příspěvkovou organizaci pozitivní, jelikož se pohybuje nad doporučenou hodnotou. Z výsledků tedy vyplývá, že je škola schopna během celého sledovaného období efektivně pokrýt své náklady z hlavní činnosti pomocí dosažených výnosů. Výnosy i náklady stále rostou a škole se daří vytvářet kladný výsledek hospodaření z hlavní činnosti.

Nejvíce se k 100% hodnotě přiblížila výsledná míra autarkie roku 2017, a to s přesahem pouhých 0,02 procentních bodů nad doporučenou hodnotou. V letech 2018 a 2020 jsou hodnoty nad 101 % a v roce 2019 dokonce nad 102 %. Vzhledem k takto malým odchylkám není třeba zvažovat o jiném využití dotačních prostředků.

V níže přiloženém grafu je zobrazen celkový vývoj ukazatele. Z grafu je patrné, že míra autarkie od roku 2017 do roku 2019 mírně rostla, naopak v posledních dvou letech mírně klesala.

Graf 4: Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů (v %)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Tabulka 9)

3.3.2 Ukazatele likvidity

Likvidita znamená schopnost subjektu uhradit splatné závazky v okamžiku jejich splatnosti. Pro její vyhodnocení se používají ukazatele likvidity, které patří mezi poměrové ukazatele stavových hodnot. Mezi ukazatele likvidity se řadí okamžitá likvidita, pohotová likvidita a čistý pracovní kapitál (Vodáková, 2013).

Okamžitá likvidita

Okamžitá likvidita vykazuje schopnost hradit okamžitě splatné závazky. K výpočtu je použitý poměr peněžních prostředků a krátkodobých závazků. V ziskovém sektoru se hodnoty finančně zdravých podniků pohybují kolem hodnoty 0,2, kdežto u příspěvkových organizací může být ukazatel vyšší. Je to způsobeno tím, že na konci roku, kdy se vykazuje hodnota tohoto ukazatele, mívají příspěvkové organizace větší zůstatky peněžních prostředků v pokladně a na účtu (Kraftová, 2002).

Vzorec pro výpočet ukazatele okamžité likvidity:

$$L_I = \frac{Pe}{KZv}$$

Vzorec 2: Okamžitá likvidita

(Zdroj: Kraftová, 2002, s. 115)

L_I – okamžitá likvidita,

Pe – peníze a jejich ekvivalenty,

KZv – krátkodobé závazky (Kraftová, 2002, s. 115).

Tabulka 10: Okamžitá likvidita

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Rozvaha 2017–2021)

	2017	2018	2019	2020	2021
Pe (v Kč)	778 211,28	1 303 111,45	1 350 761,58	1 536 184,27	1 667 501,00
KZv (v Kč)	321 294,89	500 525,04	508 075,07	487 214,52	597 105,00
L_I	2,42	2,60	2,66	3,15	2,79

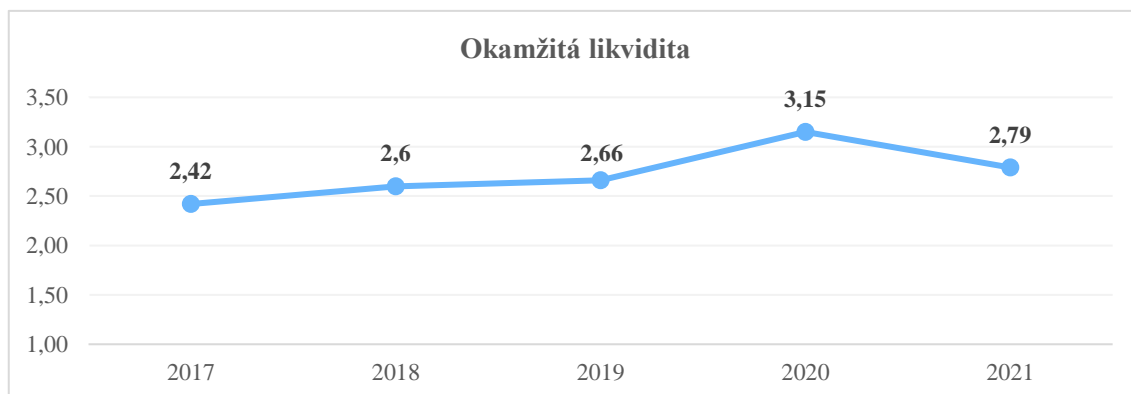
V tabulce okamžité likvidity je v penězích a jejich ekvivalentech zahrnuta pokladna, běžný účet a běžný účet FKSP. Krátkodobé závazky se skládají ze závazků vůči dodavatelům, zaměstnancům, institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění a ostatní daně a poplatky. Není zde započítán dohadný účet pasivní, na rozdíl od ukazatele pohotové likvidity a čistého pracovního kapitálu. Největší zastoupení v peněžní položce mají peníze na běžném účtu, nejmenší podíl mají peníze v pokladně.

Je patrné, že je příspěvková organizace schopna splatit své závazky ve všech sledovaných letech dvakrát, v roce 2020 dokonce třikrát a hodnoty tak zřetelně převyšují doporučenou hodnotu 0,2 pro municipální firmy. Nejnižší hodnota ukazatele je vykázána v roce 2017 v hodnotě 2,42. Okamžitá likvidita od toho roku rostla a nejvyšší hodnoty dosáhla v roce 2020, kdy poměr mezi peněžními prostředky a krátkodobými závazky činil 3,15. V následujícím roce 2021 došlo k mírnému poklesu hodnoty okamžité likvidity, z důvodu navýšení krátkodobých závazků.

Celková peněžní položka má rostoucí trend, zatímco položka krátkodobých závazků kolísá zhruba v rozmezí částek 320 000 Kč až 597 000 Kč.

Graf 5: Okamžitá likvidita

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Tabulka 10)

Pohotová likvidita

Ukazatel pohotové likvidity prezentuje podíl peněz a jejich ekvivalentů v součtu s krátkodobými pohledávkami ku krátkodobým závazkům. Optimální hodnota ukazatele pohotové likvidity by se měla pohybovat kolem hodnoty 1. V případě hodnoty vyšší než 1 jsou prostředky neefektivně vázány v penězích a pohledávkách (Kraftová, 2002).

Vzorec výpočtu ukazatele pohotové likvidity:

$$L_{II} = \frac{Pe + Po}{KZv},$$

Vzorec 3: Pohotová likvidita

(Zdroj: Kraftová, 2002, s. 116)

L_{II} – pohotová likvidita,

Pe – peníze a jejich ekvivalenty,

Po – krátkodobé pohledávky,

KZv – krátkodobé závazky (Kraftová, 2002, s. 116).

Tabulka 11: Pohotová likvidita

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Rozvaha 2017–2021)

	2017	2018	2019	2020	2021
Pe (v Kč)	778 211,28	1 303 111,45	1 350 761,58	1 536 184,27	1 667 501,00
Po (v Kč)	166 760,00	69 600,00	27 395,56	31 585,00	35 621,35
KZv (v Kč)	450 115,89	500 525,04	508 075,07	487 214,52	597 105,00
L_{II}	2,10	2,74	2,71	3,22	2,85

Výsledky ukazatele pohotové likvidity se ve všech letech sledovaného období pohybují nad doporučenou hodnotou 1, a to v hodnotách 2,10–3,22. To znamená, že škola by neměla mít potíže se solventností.

V roce 2017 měla pohotová likvidita nejnižší hodnotu 2,10, a to vlivem nejmenšího objemu peněžních prostředků, nejmenšího počtu krátkodobých závazků a největšího množství krátkodobých pohledávek za celé pětileté období. Hodnoty ukazatele do roku 2018 stoupaly a v roce 2019 hodnota klesla o 0,03. Následující rok, rok 2020, vykazoval ukazatel 3,22, což z něj činí nejvyšší výslednou hodnotu za sledované období. V posledním sledovaném roce hodnota ukazatele mírně klesla na 2,85. Pokles v tomto

roce způsobil mírnější růst peněz i krátkodobých pohledávek, a především značný nárůst krátkodobých závazků o více než 100 000 Kč, oproti roku 2020.

Graf 6: Pohotovostní likvidita

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Tabulka 11)

Čistý pracovní kapitál

Ukazatel čistého pracovního kapitálu představuje stavovou veličinu. Hodnota ukazatele vyjadřuje, jaká výše volných finančních prostředků zůstane příspěvkové organizaci po uhrazení všech krátkodobých závazků k běžné provozní činnosti (Kraftová, 2002).

Vzorec výpočtu čistého pracovního kapitálu:

$$PK = OA - KZv,$$

Vzorec 4: Čistý pracovní kapitál

(Zdroj: Kraftová, 2002, s. 117)

PK – pracovní kapitál,

OA – oběžná aktiva,

KZv – krátkodobé závazky (Kraftová, 2002, s. 117).

Tabulka 12: Čistý pracovní kapitál (v Kč)

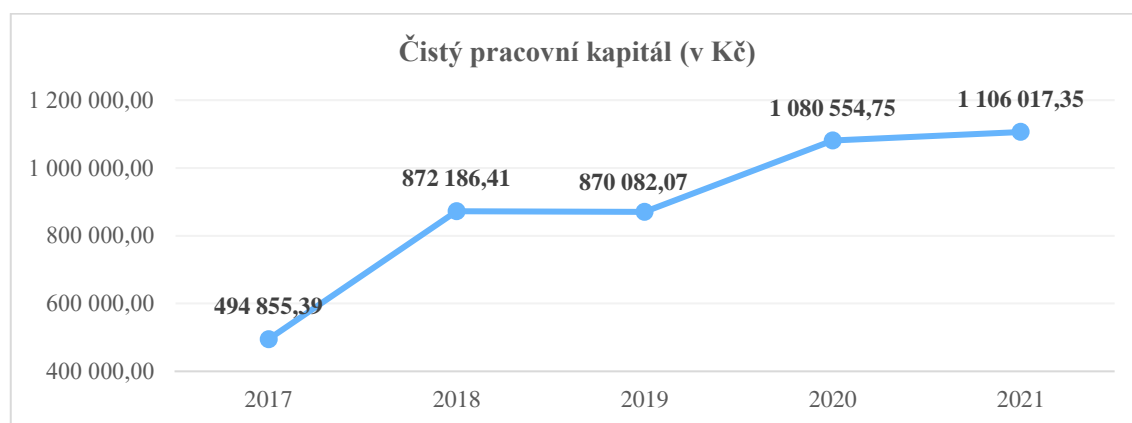
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Rozvaha 2017–2021)

	2017	2018	2019	2020	2021
OA	944 971,28	1 372 711,45	1 378 157,14	1 567 769,27	1 703 122,35
KZv	450 115,89	500 525,04	508 075,07	487 214,52	597 105,00
PK	494 855,39	872 186,41	870 082,07	1 080 554,75	1 106 017,35

Pracovní kapitál školy každým rokem sledovaného období roste, s výjimkou mírného poklesu hodnoty v roce 2019. Škola tak nakládá s prostředky, kterými pokryje své krátkodobé závazky, a jejichž zbývající část může použít za účelem běžné provozní činnosti. Nejvyšší hodnota čistého pracovního kapitálu přesahující 1,1 milion Kč je zaznamenána v roce 2021.

Rostoucí položka krátkodobého finančního majetku zastává v oběžných aktivech v průběhu sledovaného období podíl 80–98 %, a značně tak ovlivňuje celkový pracovní kapitál. Zato krátkodobé závazky nemají očividně velké výkyvy a pohybují se zhruba kolem 500 000 Kč, až na rok 2021, kdy závazky přesáhly hodnotu 590 000 Kč.

Graf 7: Čistý pracovní kapitál (v Kč)
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Tabulka 12)

3.3.3 Ukazatele aktivity

Doplňujícím ukazatelem pro hodnocení jsou ukazatele aktivity. Jejich výsledky objasňují dopady řízení na efektivnost organizace, především na složku její hospodárnosti (Kraftová, 2002).

Pro příspěvkovou organizaci je vybrán ukazatel míry vázanosti fixních aktiv na výnosech.

Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech

Hodnota ukazatele představuje míru náročnosti daného oboru na dlouhodobý majetek. Pokud je výsledná hodnota nižší než stanovená standardní hodnota, byla by organizace ohrožena z důvodu nedostatečného uspokojení potřebným dlouhodobým majetkem. V případě vyšší hodnoty by šlo o neekonomické vázání zdrojů v dlouhodobém majetku ve vztahu k výnosům (Kraftová, 2002).

Vzorec pro výpočet ukazatele:

$$\text{Míra vázanosti FA na výnosech} = \frac{FA}{V},$$

Vzorec 5: Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech

(Zdroj: Kraftová, 2002, s. 121)

FA – hodnota fixních aktiv v zůstatkové hodnotě,

V – výnosy celkem (Kraftová, 2002, s. 121).

Tabulka 13: Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech

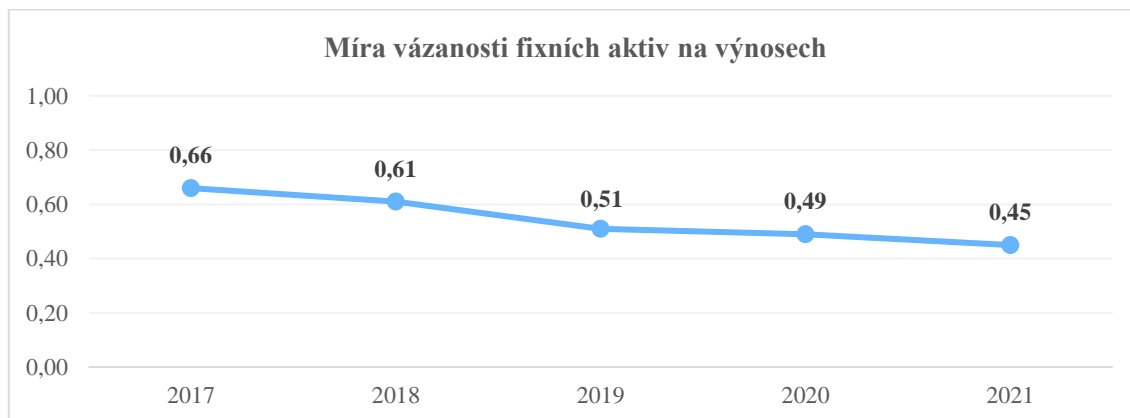
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Rozvaha 2017–2021, Výkaz zisku a ztrát 2017–2021)

	2017	2018	2019	2020	2021
FA (v Kč)	2 422 036,66	2 740 417,66	2 681 344,66	2 890 435,66	2 813 586,66
V (v Kč)	3 683 700,28	4 488 357,94	5 235 726,88	5 940 455,34	6 192 423,04
Míra vázanosti FA na V	0,66	0,61	0,51	0,49	0,45

Ve fixních aktivech školy jsou zahrnuty položky staveb, pozemků, samostatných movitých věcí a soubory hmotných movitých věcí. Největší zastoupení mají stavby, a dále pak samostatné movité věci. Jak lze vidět, hodnoty fixních aktiv kolísají v hladině od 2,4 milionu Kč do necelých 2,9 milionu Kč, což je způsobeno postupným zařazováním a vyřazováním dlouhodobého hmotného majetku v průběhu let. Celkové výnosy stále rostou. Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech za sledované období postupně klesá, což znamená, že se vázání zdrojů v dlouhodobém majetku zmenšuje.

Graf 8: Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Tabulka 13)

3.3.4 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability se využívají jako způsob hodnocení efektivnosti a schopnosti dosahovat zisk, a to nejčastěji v oblasti soukromého ziskového sektoru (Vodáková, 2013).

Cílem příspěvkových organizací však není dosahovat zisk. PO mohou však provozovat doplňkovou činnost, která by neměla být ztrátovou (Kraftová, 2002).

Jelikož vybraná příspěvková organizace provozuje spolu s hlavní činností i činnost doplňkovou, bude použit ukazatel rentability nákladů doplňkové činnosti. Bylo by možné použít i ukazatel míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti – ten však počítán nebude, jelikož organizace nevykázala ani v jednom sledovaném roce ztrátu z hlavní činnosti.

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti

Vybraný ukazatel představuje nejpřísnější ukazatel efektivnosti. Je poměřován výsledkem hospodaření z doplňkové činnosti s náklady na tuto činnost vynaloženými. Cílem je maximalizovat nákladovou rentabilitu. V případě, že je hodnota záporná, měla by být přijata opatření k růstu hodnoty (Kraftová, 2002).

Vzorec výpočtu ukazatele:

$$r_{ND\check{c}} = \frac{HV_{D\check{c}}}{N_{D\check{c}}} \times 100 ,$$

Vzorec 6: Rentabilita nákladů doplňkové činnosti
(Zdroj: Kraftová, 2002, s. 106)

$r_{ND\check{c}}$ – rentabilita nákladů doplňkové činnosti,

$HV_{D\check{c}}$ – hospodářský výsledek doplňkové činnosti,

$N_{D\check{c}}$ – náklady doplňkové činnosti (Kraftová, 2002, s. 106).

Tabulka 14: Rentabilita nákladů doplňkové činnosti

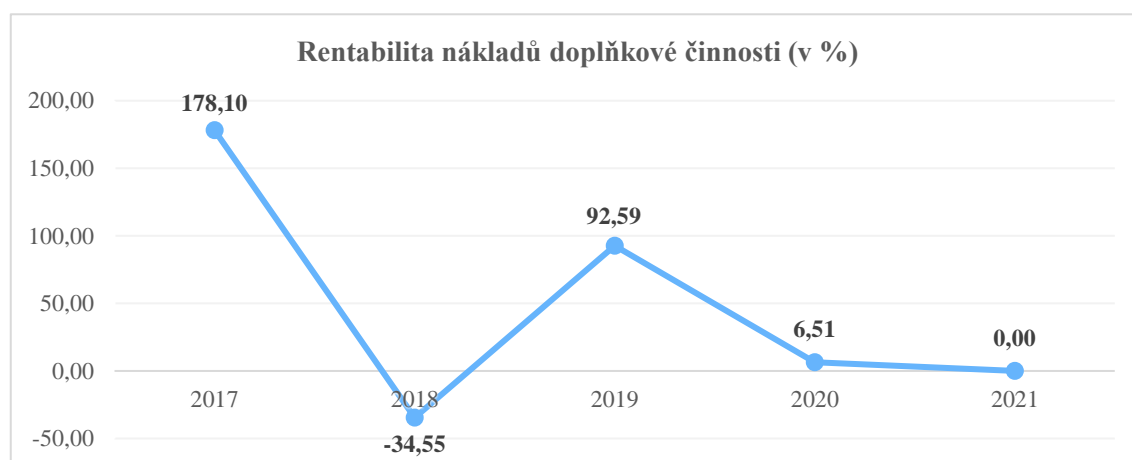
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výkaz zisku a ztrát 2017–2021)

	2017	2018	2019	2020	2021
HV_{DČ} (v Kč)	3 394,21	-5 913,00	5 096,00	220,00	0,00
N_{DČ} (v Kč)	1 905,79	17 113,00	5 504,00	3 380,00	6 500,00
r_{NDČ} (v %)	178,10	-34,55	92,59	6,51	0,00

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti byla v roce 2017 nejvyšší, a to s návratností nákladů na doplňkovou činnost v poměru k výši hospodářského výsledku hned 1,78krát. V následujícím roce, roce 2018, byl výsledek rentability záporný, z důvodu záporného hospodářského výsledku z doplňkové činnosti. V letech 2019 a 2020 byla hodnota opět kladná a v posledním sledovaném roce vykázala organizace nulový výsledek hospodaření z doplňkové činnosti, a tudíž byla rentabilita také nulová. Doplňková činnost školy byla efektivní pouze v letech 2017, 2019 a 2020.

Graf 9: Rentabilita nákladů doplňkové činnosti (v %)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Tabulka 14)

3.3.5 Ukazatele financování

Ukazatele financování patří v soukromém ziskovém sektoru mezi nejvýznamnější ukazatele. V rámci municipálních firem a příspěvkových organizací mají ukazatele financování odlišnou pozici (Kraftová, 2002).

Pro hodnocení této příspěvkové organizace jsou vybrány ukazatele míry finanční nezávislosti a míry věřitelského rizika.

Míra finanční nezávislosti

Ukazatel míry finanční nezávislosti lze také pojmenovat jako ukazatel stability. Představuje míru podílu vlastního kapitálu v rámci celkového kapitálu, vyjádřenou v procentech. Výsledek tohoto ukazatele u stabilních příspěvkových organizací může nabýt hodnoty nad 70 %. Pokud hodnota klesne pod 30 %, lze označit organizaci jako nestabilní (Kraftová, 2002).

Vzorec výpočtu ukazatele:

$$\text{Míra finanční nezávislosti} = \frac{VK}{K} \times 100 ,$$

Vzorec 7: Míra finanční nezávislosti

(Zdroj: Kraftová, 2002, s. 127)

VK – vlastní kapitál,

K – celkový kapitál (Kraftová, 2002, s. 127).

Tabulka 15: Míra finanční nezávislosti

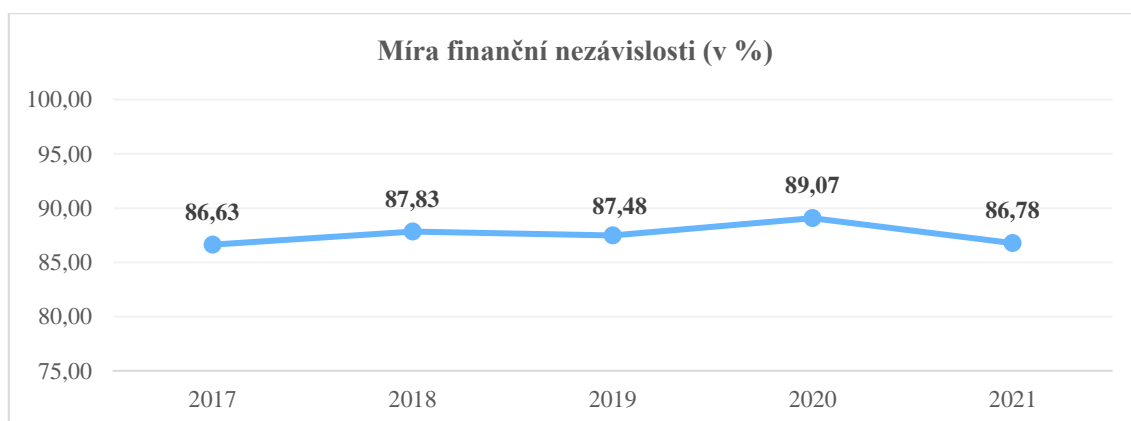
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Rozvaha 2017–2021)

	2017	2018	2019	2020	2021
VK (v Kč)	2 916 892,05	3 612 604,07	3 551 426,73	3 970 990,41	3 919 604,01
K (v Kč)	3 367 007,94	4 113 129,11	4 059 501,80	4 458 204,93	4 516 709,01
Míra finanční nezávislosti (v %)	86,63	87,83	87,48	89,07	86,78

Výše vlastního kapitálu školy postupně roste, až na rok 2019 a 2021, kdy hodnoty mírně poklesly. Vlastní kapitál je tvořen především jměním účetní jednotky, konkrétně transfery na pořízení dlouhodobého majetku a fondy účetní jednotky. Celkový kapitál má také rostoucí trend, s výjimkou v roce 2019 s mírným poklesem. Míra finanční nezávislosti příspěvkové organizace příliš nekolísá a pohybuje se v rozmezí 86–89 %, takže lze organizaci označit jako stabilní. Značí to menšinový podíl cizích zdrojů, ve formě krátkodobých závazků, v celkové hodnotě kapitálu. Je patrné, že škola nevyužívá financování své činnosti pomocí dlouhodobých úvěrů.

Graf 10: Míra finanční nezávislosti (v %)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Tabulka 15)

3.3.6 Míra věřitelského rizika

Ukazatel míry věřitelského rizika lze nazvat také jako ukazatel zadluženosti, který představuje zastoupení cizího kapitálu v rámci celkového kapitálu organizace. V případě vysoké hodnoty ukazatele hrozí nebezpečí insolventnosti (Kraftová, 2002).

Vzorec pro výpočet ukazatele:

$$\text{Míra věřitelského rizika} = \frac{CK}{K} \times 100 ,$$

Vzorec 8: Míra věřitelského rizika
(Vlastní zpracování dle: Kraftová, 2002, s. 128)

CK – cizí kapitál,

K – celkový kapitál (Kraftová, 2002, s. 128).

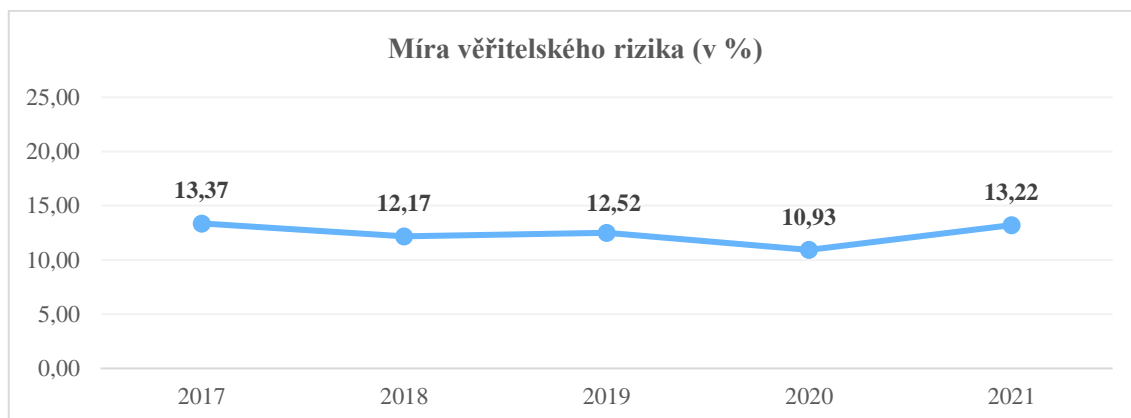
Tabulka 16: Míra věřitelského rizika

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Rozvaha 2017–2021)

	2017	2018	2019	2020	2021
CK (v Kč)	450 115,89	500 525,04	508 075,07	487 214,52	597 105,00
K (v Kč)	3 367 007,94	4 113 129,11	4 059 501,80	4 458 204,93	4 516 709,01
Míra věřitelského rizika (v %)	13,37	12,17	12,52	10,93	13,22

Pro snazší názornost je výpočet ukazatele upraven tak, aby byl výsledek zobrazen v procentech. Výsledné hodnoty míry věřitelského rizika totiž doplňují výše uvedený ukazatel míry finanční nezávislosti, protože v tomto ukazateli je znázorněno, jakou měrou se podílí cizí kapitál na celkovém kapitálu. Mezi cizí kapitál se řadí krátkodobé závazky vůči dodavatelům, zaměstnancům, institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, dohadné účty pasivní a ostatní daně a poplatky. Hodnota cizího kapitálu od roku 2017 do roku 2019 rostla a následoval mírný pokles v roce 2020. V roce 2021 dosáhla výše cizího kapitálu na nejvyšší hodnotu za sledované období. Míra věřitelského rizika se pohybuje v rozmezí 12,17–13,37 %. Z vypočtených hodnot a také z výše částek cizího kapitálu je zřejmé, že právě cizí kapitál tvoří malý podíl na celkovém kapitálu, a proto příspěvkové organizaci nehrozí platební neschopnost svých závazků. Velké zastoupení aktiv je tedy kryto vlastním kapitálem.

Graf 11: Míra věřitelského rizika (v %)
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Tabulka 16)

3.4 Zhodnocení hospodaření organizace

Díky provedené analýze nákladů a výnosů a následnému rozboru zjištěných výsledků je možné celkově zhodnotit hospodaření příspěvkové organizace Základní školy Hodějnice, okres Vyškov. V úvodu analytické části byla v rámci představení příspěvkové organizace blíže specifikována hlavní a doplňková činnost organizace. Skutečnost, že škola provozuje hlavní i doplňkovou činnost, je zohledněna při analýze nákladů a výnosů prostřednictvím jejich rozdělení dle druhu činnosti.

Jako první byla provedena analýza nákladů na hlavní činnost. Celkové náklady na hlavní činnost se zvyšují v průběhu celého sledovaného období 2017–2021. Hlavním důvodem je zvyšování nákladů na platy zaměstnanců, které tvoří poměrově největší položku nákladů. Většina mzdových nákladů je hrazena z transferů ze státního rozpočtu a část mzdových nákladů je hrazena transfery z fondů Evropské unie, a to pro speciální asistenty pedagoga a školního asistenta. Růst mzdových nákladů lze označit jako pozitivní jev, jelikož dochází k pozvolnému zvyšování platů a také pracovních míst. Druhou nejvýraznější nákladovou položkou byly náklady na ostatní služby, do kterých se řadí například náklady na stravování, programátorské služby, náklady na vedení účetní a mzdové agendy a vzdělávání pedagogických zaměstnanců školy. Průměrná výše nákladu ostatních služeb se za sledované období pohybovala kolem 180 000 Kč, přičemž nejvyšší částka přesahující 210 000 Kč byla zaznamenána v roce 2020. Část těchto nákladů je hrazena z dotace od zřizovatele na provoz školy. Dalším významným nákladem byla spotřeba energie, která je placena taktéž z dotace od zřizovatele.

Největší zastoupení v této nákladové položce mělo vytápění školy plynovým topením, dále spotřeba elektrické energie a spotřeba vody. V letech 2017 a 2018 se náklady spotřeby energie pohybovaly kolem 202 000 Kč. Výrazný pokles nastal v roce 2019, kdy se náklady snížily zhruba o 60 % oproti předchozím obdobím. Příčinou byly výrazně teplé klimatické podmínky panující celému roku, a také změna dodavatele energií, která přinesla nižší cenu za energie. Je patrné, že se škola snaží náklady na spotřebu energií snižovat, což lze hodnotit pozitivně.

Následovala analýza nákladů na doplňkovou činnost. Škola má od zřizovatele schválení k vykonávání doplňkové činnosti, konkrétně k pronájmu tělocvičny a provozu zájmových kroužků. Doplňková činnost se na hospodaření školy podílí menšinou. V nákladech na doplňkovou činnost byla zahrnuta spotřeba materiálu k provozu zájmových kroužků, která byla zaúčtována v doplňkové činnosti od roku 2018. Spotřeba materiálu potřebného do kroužků byla vykázána i v roce 2017, avšak zaúčtována byla do položky spotřeby materiálu hlavní činnosti, a to nejspíše mylně. Výše spotřeby materiálu postupně klesala. Největší pokles nastal v letech 2020 a 2021, z důvodu epidemiologické situace v souvislosti s onemocněním COVID-19, která se v České republice začala projevovat od března roku 2020. Kvůli této situaci byly základní školy po značnou část obou let uzavřeny dle mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví ČR a nebylo možné provozovat ani zájmové kroužky.

Další analýza se věnovala výnosům z hlavní činnosti školy. Byl zjištěn postupný nárůst výnosů z hlavní činnosti, obdobně jako tomu bylo u nákladů na hlavní činnost. Příčinou byla rostoucí položka výnosu z transferů, která zároveň tvoří největší výnosovou položku a je důležitou součástí financování školy. V rámci transferů svou výší jednoznačně dominují dotace ze státního rozpočtu kapitoly MŠMT, které se každým rokem zvyšují. Tato dotace měla zastoupení 80–84 % v poměru k celkovým výnosům z hlavní činnosti. Jak již bylo zmíněno, ze státních dotací jsou hrazeny především mzdové náklady zaměstnanců školy. Dalším významným transferem jsou dotace od zřizovatele – obce Hodějice, jež jsou určeny na provozní náklady školy, například na opravy, údržbu, nákup drobného dlouhodobého hmotného majetku a spotřebu energií. Její výše se pohybuje průměrně okolo 740 000 Kč a tvoří podíl 12–18 % na výnosech z hlavní činnosti. Nutno zmínit i dotaci z fondů Evropské unie na projekt "Šablony", do kterého se škola zapojila v roce 2018 a dotaci od tohoto roku také čerpala. Silnou stránkou organizace je zaručeně

aktivní zapojení se do obdobných dotačních programů, ze kterých má škola příležitost čerpat a maximalizovat tak dotační využití.

Škola provozuje školní družinu, v rámci níž vybírá poplatky za její navštěvování. Z toho plyne výnos, přesněji výnos z prodeje služeb, který byl v letech 2020 a 2021 oslaben, to opět z důvodu epidemiologické situace v souvislosti s onemocněním COVID-19, kdy byla škola i školní družina po několik měsíců uzavřena a výuka probíhala distanční formou. Z důvodu vždy plné kapacity školní družiny otevřela škola od 1. 9. 2021 druhé oddělení družiny a kapacita se zvýšila ze 30 na 50 žáků. Tento krok je pozitivní, jelikož bude vyhověno potřebám většího počtu žáků i rodičů, a zároveň to pro školu bude znamenat i navýšení výnosů. Další výnos, který ovlivnila epidemiologická situace, byl výnos plynoucí ze sběru papíru, který se nemohl v letech 2020 a 2021 uskutečnit. Sběr papíru tvoří sice malou, až zanedbatelnou část výnosů, avšak jeho významnější rolí je budování kladného vztahu žáků k recyklaci a třídění. Co naopak epidemiologická situace příspěvkové organizaci dala, byl výnos z bezúplatného nabytí ochranných pomůcek, který činil 52 055,90 Kč v roce 2021. Lze si povšimnout nesrovnalosti týkající se pronájmu tělocvičny, který je dle zřizovací listiny zařazen v rámci doplňkové činnosti, nicméně výnos z něho plynoucí je zaúčtován v činnosti hlavní – informace byla předána vedení školy. Výnos z pronájmu se pohyboval ve výši 6 400 Kč, v roce 2020 klesl na 2 200 Kč a následující rok se škola rozhodla pro nejistotu nadcházejících událostí tělocvičnu nepronajímat vůbec.

Analýza výnosů z doplňkové činnosti sestávala z výnosů z prodeje služeb v kolísající výši, opět s postihem ve výše zmíněných letech kvůli onemocnění COVID-19. Výnos plynul ze zájmových kroužků, které škola pořádá v okruzích různých činností, jež se každým rokem mění. Žáci tak mají možnost osvojit si nové zkušenosti a dovednosti.

Z hlavní i doplňkové činnosti plynul každý rok kladný výsledek hospodaření, s výjimkou výsledku hospodaření doplňkové činnosti v roce 2018. Byl v záporné hodnotě, ale na celkový výsledek hospodaření to značný vliv nemělo. Je pozitivní, že se organizaci dařilo vykazovat kladné výsledky celkového hospodaření.

Dále byla dle vybraných ukazatelů provedena modifikovaná finanční analýza. Prvním ukazatelem byla autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů. Hodnoty se pohybovaly nad doporučenou hodnotou 100 % pouhými 1–2 procenty, tudíž lze

z výsledků usoudit, že je organizace soběstačná s ohledem na efektivní pokrytí svých nákladů z hlavní činnosti dosaženými výnosy.

Následovaly ukazatele likvidity. Ukazatel okamžité likvidity vyjádřil kladnou schopnost organizace uhradit krátkodobé závazky. Výsledné hodnoty v rozsahu 2,42–3,15 se nacházely vysoko nad doporučenou hodnotou 0,2, což dává prostor pro efektivnější využití části finančních prostředků, které se nachází na běžném účtu. Pohotová likvidita představila způsobilost školy uhradit splatné závazky svými peněžními prostředky a krátkodobými pohledávkami, ovšem opět upozornila na prostor pro efektivnější vázání finančních prostředků. Vypočtené hodnoty ukazatele doporučenou hodnotu 1 převýšily totiž dvakrát až třikrát. Posledním ukazatelem likvidity byl čistý pracovní kapitál, který ve všech sledovaných letech vyšel v kladných hodnotách. Ukazatel měří, kolik volných prostředků má škola k dispozici k běžné provozní činnosti po uhrazení krátkodobých závazků. Hodnota volných prostředků organizace se od počátku sledovaného období k jeho konci zdvojnásobila a u hodnot dochází k růstu. V posledních dvou sledovaných letech hodnota čistého pracovního kapitálu přesahovala 1 milion Kč. Z výsledků plyne, že příspěvková organizace vytváří v průběhu sledovaného období dostatek finančních prostředků na úhradu krátkodobých závazků a je tedy likvidní.

Třetí ukazatel byl ukazatel aktivity, ze kterého byl vybrán ukazatel míry vázanosti fixních aktiv na výnosech. Cílem sledovaného ukazatele bylo vyhodnotit náročnost organizace na dlouhodobý majetek. Hodnota fixních aktiv, tedy staveb, pozemků a samostatných movitých věcí, se pohybuje ve stabilním rozsahu a celkové výnosy rostou. Tím postupně klesá výsledná hodnota ukazatele, což značí o zmenšující se náročnosti školy na dlouhodobý majetek.

Ukazatel rentability, konkrétně rentability nákladů doplňkové činnosti, poukázal na podstatu doplňkové činnosti, a to generovat kladný výsledek hospodaření. Ve sledovaném období se podařilo kladný VH vygenerovat v letech 2017, 2019 a 2020, přičemž v roce 2020 byla hodnota rentability pouhých 6,51 %. V roce 2021 byl výsledek hospodaření nulový. Důvodem nízkých hodnot posledních dvou sledovaných let byly negativní vlivy epidemiologické situace na doplňkovou činnost. V roce 2018 byla rentabilita záporná. Tato skutečnost neměla na celkové hospodaření, jak již bylo zmíněno, velký dopad. Doplňkovou činnost školy lze i přesto hodnotit pozitivně, jelikož ve většině

sledovaných let činnost vykazovala kladný VH a je patrné, že by mnohem vyšší výsledek hospodaření vygenerovala i v letech 2020 a 2021, nebýt negativního zásahu do hospodaření školy způsobeného epidemiologickou situací.

Posledními ukazateli byly ukazatele financování. Nejprve byl sledován ukazatel míry finanční nezávislosti, známý také jako ukazatel stability. Představuje podíl vlastního kapitálu a celkového kapitálu školy. Hodnoty ukazatele kolísaly v rozmezí 86–89 % a jelikož jsou tyto hodnoty vyšší, než doporučená 70% hranice, lze organizaci považovat za stabilní. Příčinou je hlavně způsob financování školy, který je, dle charakteru organizace, z většinové části závislý na přijatých transferech, a proto škola nepotřebuje svoji činnost financovat dlouhodobými úvěry. Toto zjištění je podpořeno také ukazatelem míry věřitelského rizika, který měl za úkol zjistit, zda organizaci nehrozí riziko z pohledu učitelů, které by způsobilo neschopnost organizace dostávat svým závazkům. Výsledné ukazatele se pohybovaly od 10,93 % do 13,37 %, což jen potvrzuje menšinové zastoupení cizího kapitálu a utvrzení, že zmíněné riziko neschopnosti splácet závazky je minimální.

Shrnutí

Silnou stránkou Základní školy Hodějnice je příjemná, až rodinná atmosféra, která je utvářena mimo jiné díky tomu, že se škola nachází na okraji malé obce a že ji navštěvuje nízký počet žáků. Pozitivem je také nabídka různých mimoškolních aktivit, jako je navštěvování zájmových kroužků a školní družiny. Rozšíření školní družiny o druhé oddělení byl pro školu skvělý krok vpřed, nejen z hlediska uspokojení potřeb žáků a budováním tak jejich pozitivního vztahu ke škole, ale také z hlediska dosahování vyšších výnosů plynoucích z poplatků za školní družinu. Škola za sledované období postupně rozšiřovala pracovní místa, konkrétně o druhou vychovatelku školní družiny, speciální asistenty pedagogů a školního asistenta, na jejichž platy jsou využívány prostředky z dotačních programů, do kterých se škola aktivně zapojuje. Lze konstatovat, že využití dotací patří mezi další silnou stránku školy. Právě díky aktivně využívaným dotacím byly zrealizovány projekty zpříjemňující prostředí školy, jako například vybudování venkovního hřiště, venkovní učebny, školní šatny, běžecké dráhy či zakoupení nových počítačů.

Další výhody školy spočívají v jejím hospodaření. Dle výše uvedených výsledků modifikované analýzy vyplývá, že je škola soběstačná a pokrývá náklady z hlavní

činnosti svými výnosy, dále je dle způsobu financování stabilní a nepotřebuje dlouhodobé úvěry, a také je likvidní, jelikož vytváří dostatek finančních prostředků na úhradu krátkodobých závazků. Organizaci se daří po celé sledované období vytvářet kladný výsledek hospodaření, i přes to, že byl její provoz v letech 2020 a 2021 částečně omezen z důvodu epidemiologické situace v souvislosti s onemocněním COVID-19.

Prostor pro zlepšení se objevil v rámci vedení účetnictví, kde byl zjištěn drobný nedostatek v účetních výkazech. Byly zjištěny nesoulady na dvou místech výkazů zisku a ztrát. Prvním bylo chybné zaúčtování nákladu spotřeby materiálu pro potřeby zájmového kroužku v rámci hlavní činnosti, namísto doplňkové činnosti, v roce 2017. Druhý byl obdobného charakteru, konkrétně v podobě nesprávného zařazení výnosu z pronájmu do hlavní činnosti, místo aby byl zaúčtován v doplňkové činnosti organizace, jak je uvedeno ve zřizovací listině. Vedení školy bylo informováno, jak je uvedeno již výše. Dále se na základě vysokých hodnot výsledků ukazatelů okamžité a pohotové likvidity nabízí prostor pro efektivnější využití finančních prostředků, kterými příspěvková organizace disponuje na běžném účtu. Lze zvážit formu konzervativního zhodnocení finančních prostředků. Dalším prostorem pro zlepšení hospodaření organizace může být nabídka pronájmu prostorů tělocvičny a učeben, která může být zdrojem vyšších výnosů z doplňkové činnosti.

4 VLASTNÍ NÁVRHY ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ A OPTIMALIZACE NÁKLADŮ, POSOUZENÍ JEJICH PŘÍNOSU

Následující, a zároveň poslední kapitola této bakalářské práce představuje vlastní návrhy ke zlepšení hospodaření a optimalizace nákladů příspěvkové organizace Základní školy Hodějvice, okres Vyškov, s následným posouzením přínosu navrhovaných řešení. Návrhy vychází primárně z výsledků analýzy nákladů a výnosů a modifikované finanční analýzy.

4.1 Pronájem prostorů školy

4.1.1 Pronájem tělocvičny

Prvním návrhem na zlepšení hospodaření příspěvkové organizace je větší vytiženost a využitelnost prostoru tělocvičny, a to pomocí pronájmu. Tuto činnost může organizace provozovat v rámci své doplňkové činnosti, v souladu se zřizovací listinou. Škola za sledované období 2017–2021 tělocvičnu pronajímala v malé míře a výnos činil průměrně 4 060 Kč za rok.

V posledních dvou sledovaných letech probíhal pronájem minimálně, až vůbec, kvůli epidemiologické situaci, která je aktuálně² opět příznivá k pronajímání. Během zimního období v roce 2021 využíval prostor tělocvičny jedenkrát týdně pouze Sbor dobrovolných hasičů Hodějvice pro zaučení dětí od 5 let, ale jelikož obec Hodějvice tento sbor spravuje a zároveň je také zřizovatelem příspěvkové organizace, v níž se prostory tělocvičny nachází, proběhla dohoda se zřizovatelem, že prostory budou sboru k tomuto užití poskytovány bezplatně.

Tělocvična je aktuálně využívána jen žáky základní školy pro účel výuky tělesné výchovy, a to většinou v rozsahu průměrně dvou vyučovacích hodin každý den dopoledne. Tělocvična by mohla být pronajímána i v dopoledních hodinách, ale primárně by byla k využití v odpoledních hodinách, případně o víkendu.

² Platné ke dni 25. 4. 2022.

Správa tělocvičny by mohla být svěřena stávajícímu zaměstnanci, který prostředí školy zná, například školníci, nebo také bývalým zaměstnancům, kteří už pobírají starobní důchod. Díky tomu by nebylo třeba zaučovat nového zaměstnance. Náplň práce správce tělocvičny by zahrnovala zpřístupnění prostoru zájemcům a vedení evidence obsazenosti prostor. Činnost by byla vykonávána na základě dohody o provedení práce, se stanovenou hodinovou sazbou 150 Kč. Za účelem snížení nákladů by si škola musela hlídat hranici maximálního mzdového nákladu 10 000 Kč za měsíc, aby nedocházelo ke zvýšení nákladů na odvodech sociálního a zdravotního pojištění, a také rozsah ročního počtu 300 odpracovaných hodin, který DPP nesmí překročit. Hranice se vztahují na jednoho zaměstnance (Zákon č. 262/2006 Sb., § 75).

Pokud by měl provoz tělocvičny převyšovat výše uvedené hranice měsíčního mzdového nákladu či ročního rozsahu odpracovaných hodin, měla by škola zvážit uzavření dohody o provedení práce se dvěma či více zaměstnanci.

Pro určení ceny pronájmu tělocvičny ZŠ Hodějice jsem provedla průzkum cen hodinového pronájmu obdobně velké tělocvičny u 10 vybraných základních škol.

Tabulka 17: Průzkum ceny za pronájem tělocvičny základní školy

(Zdroj: Vlastní zpracování; Šenovská škola ©2022; ZŠ a MŠ Píšť ©2022; ZŠ a MŠ Radonice ©2022; ZŠ Harrachov ©2019; ZŠ Chlumeč ©2022; ZŠ a MŠ Lipovec ©2022; ZŠ Velké Popovice ©2016; ZŠ a MŠ Dolní Loučky ©2022; ZŠ Emila Kolbena, Strančice ©2022; ZŠ Troubelice ©2012)

Název příspěvkové organizace	Cena pronájmu
Základní škola Šenov, Radniční náměstí 1040, příspěvková organizace	180 Kč
Základní škola a Mateřská škola Píšť, příspěvková organizace	200 Kč
Základní škola a Mateřská škola Radonice, příspěvková organizace	400 Kč
Základní škola Dr. h. c. Jana Masaryka, Harrachov, příspěvková organizace	305 Kč
Základní škola, Muchova 228, Chlumeč - příspěvková organizace	150 Kč
Základní škola a Mateřská škola Lipovec, příspěvková organizace	250 Kč
Základní škola Velké Popovice, příspěvková organizace	330 Kč
Základní škola a Mateřská škola Dolní Loučky, okres Brno-venkov, příspěvková organizace	200 Kč
Základní škola Emila Kolbena, příspěvková organizace, Strančice	300 Kč
Základní škola Troubelice, okres Olomouc příspěvková organizace	200 Kč

Tělocvičnu by mohli navštěvovat zájemci z nejbližšího okolí, primárně však z obce Hodějice, která má ke dni 1. 1. 2022 celkem 1 086 obyvatel a zájemci ze sousedního města Slavkova u Brna, ve kterém žije celkem 6 921 obyvatel, dle záznamu počtu obyvatel v obcích MVČR (©2022). Na základě této predikce jsou v tabulce 17 takové základní školy, které se nachází v obcích s počtem obyvatel v přibližném rozmezí právě 1 000–6 400 obyvatel. Na základě údajů uvedených v tabulce 17 se přikláním k ceně 250 Kč za hodinu, což je zároveň průměrem zobrazených cen za pronájem tělocvičny vybraných základních škol.

Pronájem tělocvičny by navýšil měsíční náklady o vyšší spotřebu vody a spotřebu elektrické energie, která by se odvíjela od počtu prosvícených hodin. V tabulce 18 je proto zaznamenán pouze orientační průměrný předpoklad nákladů za tyto dvě položky v rámci uvedených variant. Co se týká nákladů na vytápění, přes zimu se v tělocvičně neustále topí skrz výuku tělesné výchovy žáků, takže by tento náklad zůstal stejný.

Tabulka 18: Varianty realizace návrhu pronájmu tělocvičny
(Zdroj: Vlastní zpracování; VHS ©2022; Vypočítej to ©2022)

		Varianta 1	Varianta 2	Varianta 3
Doba pronájmu	týdenní	24 hod	13 hod	5 hod
	měsíční	96 hod	52 hod	20 hod
Cena za pronájem		250 Kč/hod	250 Kč/hod	250 Kč/hod
Měsíční výnos z pronájmu		24 000 Kč	13 000 Kč	5 000 Kč
Mzda správce		150 Kč/hod	150 Kč/hod	150 Kč/hod
Měsíční mzdový náklad		14 400 Kč	7 800 Kč	3 000 Kč
Náklad spotřeby vody a elektrické energie za měsíc		1 900 Kč	1 000 Kč	400 Kč
Rozdíl výnosů a nákladů	měsíční	7 700 Kč	4 200 Kč	1 600 Kč
	roční	92 400 Kč	50 400 Kč	19 200 Kč

V tabulce jsou znázorněny tři možné varianty návrhu dle doby pronajímání tělocvičny. Výše měsíčního výnosu z pronájmu se počítá vynásobením počtu obsazených hodin v měsíci s cenou 250 Kč za hodinový pronájem prostoru. Měsíční mzdový náklad správce se odvíjí od počtu pronajatých hodin tělocvičny, vynásobením hodinovou sazbou 150 Kč.

Náklad na spotřebu vody a elektrické energie je orientačně vypočten dle pronajatých hodin tělocvičny. Roční rozdíl výnosů a nákladů, je vypočítán s předpokladem celoročního pronajímání tělocvičny, tedy vynásobením měsíčního rozdílu dvanácti měsíci.

Varianta 1 je variantou optimistickou, v níž se počítá s využitím tělocvičny 24 hodin za týden (např. 16 hodin v týdnu, 8 hodin o víkendu), měsíčně tedy 96 hodin. Měsíční výnos by byl 24 000 Kč, mzdové náklady 14 400 Kč a čistý měsíční přínos 7 700 Kč. Ročně by škola k výsledku hospodaření doplňkové činnosti získala navíc 92 400 Kč.

Varianta 2 se jeví jako reálná varianta, s obsazeností tělocvičny 13 hodin týdně (např. 9 hodin v týdnu, 4 hodiny o víkendu), čili 52 hodin měsíčně. Na inkasovaném pronájmu by škola získala měsíčně 13 000 Kč, správci by platila mzdový náklad 7 800 Kč a měsíčně by zbylo 4 200 Kč. Při celoroční vytíženosti by roční přínos činil 50 400 Kč.

Varianta 3 počítá vytíženost tělocvičny pesimisticky v rámci 5 hodin týdně (např. 3 hodiny v týdnu, 2 hodiny o víkendu), tudíž 20 hodin v měsíci. Měsíční výnos z pronájmu by činil 5 000 Kč, mzdový náklad 3 000 Kč, čistý měsíční přínos 1 600 Kč a roční celkem 19 200 Kč.

V případě všech variant by byl pronájem tělocvičny pro školu přínosem v podobě navýšení výnosů z doplňkové činnosti, které by mohly být použity například k částečnému uhrazení plánované opravy omítky budovy školy. Nejlepší by byla 1. varianta, která by organizaci přinesla 92 400 Kč ročně.

4.1.2 Pronájem tříd

Ve škole se nachází celkem 3 třídy, které by mohly být nabídnuty k pronájmu. Ve třídách probíhá vyučování standardně v časovém úseku od 8.00 hodin (někdy od 7.00 hod) do 13.00 hodin, a tudíž by mohly být prostory pronajímány po skončení výuky v odpoledních hodinách. Účely pronajatých tříd mohou být různorodé. Je reálné, aby zde byly pořádány besedy na různá témata, společná setkání občanů, například seniorů, dále mohou být pořádány schůze a aktivity spolků, sborů a jiných sdružení, jelikož v obci Hodějice není za těmito účely zřízeno žádné vyhovující zázemí. Prostory by také mohla využívat společnost poskytující zájmové kroužky. Konkrétně taková společnost již prostory tříd k zájmovým kroužkům využívá, a to v rozsahu 2 hodin týdně. Škola na tyto

kroužky nevynakládá žádné náklady, ani od společnosti nevybírá pronájem za třídu. Takové rozhodnutí udělala škola z důvodu, že jsou zájmové kroužky poskytovány pouze dětem navštěvující ZŠ Hodějice a je jim tak umožněno trávit smysluplně volný čas po vyučování³. Proto by připadalo v úvahu poskytovat zpoplatněný pronájem takové společnosti, která by kroužky nabízela dětem nenavštěvující tuto základní školu, případně dospělým. Lze uvažovat o pronájmu jedné třídy ve výši 150 Kč na hodinu.

Tabulka 19: Varianty realizace návrhu pronájmu tříd
(Zdroj: Vlastní zpracování)

		Varianta 1	Varianta 2	Varianta 3
Doba pronájmu	týdenní	6 hod	5 hod	1,5 hod
	měsíční	24 hod	20 hod	6 hod
Počet obsazených tříd		2	1	1
Cena za pronájem		150 Kč/hod	150 Kč/hod	150 Kč/hod
Náklad spotřeby vody a elektrické energie za měsíc		1 000 Kč	400 Kč	150 Kč
Rozdíl výnosů a nákladů	měsíční	6 200 Kč	2 600 Kč	750 Kč
	roční [*]	62 000 Kč	26 000 Kč	7 500 Kč

Pozn. *: Roční výnos počítán s využitím pronájmu pouze po dobu školního roku.

Tabulka zobrazuje tři varianty, které by mohly vzniknout při realizaci návrhu pronájmu tříd. Jak již bylo zmíněno, cena za pronájem jedné třídy je 150 Kč za hodinu. Výše měsíčního výnosu z pronájmu je vypočtena vynásobením měsíčního počtu pronajatých hodin třídy, spolu s počtem obsazených tříd a cenou za její pronájem. Je uvažováno nad pronájmem tříd pouze v průběhu školního roku, čili v období 10 měsíců. Roční výnos je tedy počítán vynásobením měsíčního výnosu deseti měsíci. Pronájmem tříd by se mohly zvýšit náklady na spotřebu vody a elektrické energie, náklady jsou uvedeny orientačně.

Variantu 1 lze považovat za variantu optimistickou. Zahrnuje využití dvou tříd, ve kterých by týdně probíhal pronájem prostor po dobu celkem 6 hodin (např. 1,5 hodiny, 4x týdně), měsíčně 24 hodin. Měsíční výnos z pronájmu by činil 6 200 Kč z doplňkové činnosti, a tedy 62 000 Kč za rok, v případě pronájmu tříd pouze ve školní rok.

³ Zájmové kroužky, které zajišťuje škola, jsou však zpoplatněny, jelikož má s nimi škola spojeny i náklady.

Varianta 2 je variantou realistickou, která počítá s využitelností jedné třídy, nad rámec běžné výuky, v rozsahu 5 hodin týdně, tedy 20 hodin měsíčně. Díky této variantě by příspěvkové organizaci pronájem přinesl měsíční výnos 2 600 Kč a roční výnos ve výši 26 000 Kč.

Varianta 3 představuje pesimistickou variantu vytížení tříd. Počítá s variantou obsazenosti jedné třídy po dobu pouhých 1,5 hodin v týdnu, takže 6 hodin v měsíci. Měsíčně by si škola přilepšila o výnos 750 Kč, roční výnos by činil 7 500 Kč.

Není počítáno s využitím všech 3 místností tříd školy ani v jedné variantě, jelikož by podle mě nenašly využití většího počtu hodin současně, s ohledem na lokalitu školy a vždy by se daly zkombinovat pronájmy do dvou tříd. V případě, že by byla poptávka vyšší, bylo by možné třetí třídu samozřejmě také využít. Podle všech variant realizace pronájmu tříd by příspěvková organizace získala výnos plynoucí do doplňkové činnosti.

Výnos z pronájmu dle varianty 1 by byl pro školu největším přínosem, jelikož by doplňkovou činnost obohatila o 62 000 Kč ročně. Finanční prostředky by škola mohla použít k již zmíněnému částečnému uhrazení plánované opravy omítky školy, nebo k nákupu nového nábytku či nových multimediálních zařízení do tříd. Třetí varianta by škole nepřinesla velký finanční obnos, nicméně na pronájem tříd by nevznikl žádný náklad a činnost by nebyla ztrátovou. Pronájem tříd by mohl splnit nejen účel zvýšení výnosů za účelem rozvoje školy, ale i uspokojení potřeb zejména místních občanů, kteří například poptávají více kroužků pro děti, či potřeb seniorů, kterým by byl zpřístupněn prostor pro společná setkání. Tyto, ale i výše zmíněné účely pronájmu by tak mohly dopomoci ke zkvalitnění života v obci a upevnění vzájemných vztahů.

Rozšíření povědomí o možnostech pronájmu

O možnostech pronájmu tělocvičny v Základní škole Hodějice není moc velké povědomí a o pronájem tříd zatím žádné, a proto by bylo vhodné rozšířit tuto informaci v nejbližším okolí školy, aby se podařilo výše popsané návrhy realizovat. Pro co největší minimalizaci nákladů lze využít formy, které jsou bez jakéhokoli poplatku, a přesto mohou být efektivní.

Jednou z nich je přidání karty s názvem "Pronájem prostor školy" na školní webové stránky. Na kartě by byl vyvěšen rozvrh hodin s vyznačenými časovými úseky možnými

jak k pronájmu tříd, tak k pronájmu tělocvičny a barevně by byla rozlišena aktuální obsazenost prostor. Nesměly by chybět podmínky pronájmu, cena a kontaktní osoba, se kterou je třeba pronájem řešit.

Poté bych zvolila vyhlášení informace o možnosti pronájmu skrze rozhlas obecního úřadu v obci Hodějice, který není zpoplatněn, a protože tomu tak není ani v okolních obcích, doporučila bych požadavek na vyhlášení zadat například emailem i tam. Tímto způsobem se rozšíří povědomí mezi občany žijící v obcích.

Aby se informace dostala i mezi občany, kteří se na území obce vyskytují v pozdějších hodinách, než ve kterých probíhá hlášení rozhlasu, případně dojíždí do obce o víkendu, doporučila bych využít sílu sociální sítě Facebook. Spoustu obcí v okolí obce Hodějice, a to včetně, má na této sociální síti založenou komunitní skupinu, která sdružuje občany dané obce, či občany obcí přilehlých. Díky nim je vytvořen prostor pro sdílení informací, nabídek či připomínek, týkající se dané obce. Právě do vytvořených skupin by bylo možné vložit informační příspěvek s odkazem na vytvořenou kartu webu ZŠ Hodějice o pronájmu prostor školy, jelikož dosah příspěvků mezi členy skupiny je velký. Pro představu, ve skupině obce Hodějice, s názvem "Hodějice-vesnička středisková" je 651 členů⁴, přičemž obyvatelů obce k 1. 1. 2022 bylo 1 086, takže informaci zaznamená až 60 % občanů (Hodějice-vesnička středisková, Meta, ©2022; Počty obyvatel v obcích, MVČR, ©2022).

Další možností je bezplatná inzerce na webových stránkách regionálních portálů, kam lze zadat požadavek o vyvěšení příspěvku a následně sledovat statistiku návštěvnosti příspěvku. Tuto formu umožňuje například webová stránka www.slavkovsko.cz, na které je předpoklad, že inzerovaný příspěvek shlédne v období 14 dnů zhruba 200–400 návštěvníků webové stránky z okolí města Slavkov u Brna, které se nachází 4 km od obce Hodějice. Posláním této webové stránky je spolupracovat s obcemi a regionálními institucemi, a tím napomáhat ke kvalitnějšímu životu obyvatel v regionu (Slavkovsko.cz, ©2022).

Díky výše popsaným bezplatným variantám by došlo k informovanosti okolí školy o pronájmu prostor a tím by se zvýšila úspěšnost naplnění jedné z navrhovaných variant, viz tabulky 18 a 19. V případě, že by byli zájemci s možností pronájmu prostor školy

⁴ Údaj platný ke dni 25. 4. 2022.

spokojeni a líbilo se jim prostředí, komunikace a celková dostupnost, docházelo by ke spontánnímu doporučení využití této varianty trávení volného času v jejich nejbližším okolí. Tím by také mohlo vzrůst povědomí o pronájmu, ale především poptávka.

4.2 Zájmové kroužky

Příspěvková organizace každým rokem zajišťuje kroužky pro své žáky, buď formou poskytování kroužků pomocí spolupráce se zmíněnou společností (viz odstavec 4.1.2), anebo zájmové kroužky vedou zaměstnanci školy na základě dohody o provedení práce. Doposud výnosy z této doplňkové činnosti téměř spíše pokrývaly náklady a nebyly pro školu velkým finančním přínosem. Dosahování zisku ze zájmových kroužků však není primárním posláním této činnosti, ale posláním je uspokojování volnočasových potřeb žáků a poskytnutí vhodného prostoru pro jejich rozvoj dovedností, čehož škola dosahuje skvěle. V případě zájmu o zvýšení výnosů z doplňkové činnosti lze uvažovat o rozšíření zájmových kroužků i pro děti nenavštěvující tuto základní školu, jelikož uspokojení potřeb žáků ZŠ Hodějice pomocí zájmových kroužků je dostatečné.

Budou uvedeny příklady návrhů dvou kroužků, a to výtvarného kroužku a sportovního kroužku pro děti. Oba kroužky by fungovaly během školního roku, ve kterém by se uskutečnilo celkem 32 lekcí. Obou kroužků by se mohlo účastnit minimálně 10 dětí, maximálně pak 20. Lektory těchto kroužků by se mohli stát zaměstnanci školy, konkrétně pedagogové či školní asistent, nebo také bývalí zaměstnanci školy pobírající starobní důchod. Škola by s nimi uzavřela dohodu o provedení práce, s hodinovou sazbou 250 Kč (sazba určena dle nabídek práce pro lektory, Indeed ©2022).

Výtvarný kroužek

Jedna lekce výtvarného kroužku by trvala 1,5 hodiny a konala by se ve třídě školy. Mzdový náklad pro lektora by činil 250 Kč za hodinu, tedy 375 Kč za jednu lekci. Je počítáno s ročním nákladem spotřeby materiálu na jedno dítě ve výši 700 Kč, náklad by obnášel nákup výtvarných pomůcek, lepidla, štětců, barev a podobně. Cena celoročně navštěvovaného kroužku pro jedno dítě by byla celkem 2 400 Kč.

Tabulka 20: Návrh výtvarného kroužku
(Zdroj: Vlastní zpracování)

	Minimální obsazenost	Maximální obsazenost
Počet dětí	10	20
Roční spotřeba materiálu	700 Kč/dítě	700 Kč/dítě
Celková spotřeba materiálu	7 000 Kč/rok	14 000 Kč/rok
Mzdový náklad	250 Kč/hod	250 Kč/hod
Celkový mzdový náklad	12 000 Kč/rok	12 000 Kč/rok
Roční náklady celkem	19 000 Kč	26 000 Kč
Cena celoročního kroužku	2 400 Kč/dítě	2 400 Kč/dítě
Roční výnosy celkem	24 000 Kč	48 000 Kč
Roční rozdíl výnosů a nákladů	5 000 Kč	22 000 Kč

Pokud by lekce výtvarného kroužku navštěvovalo po celý školní rok 10 dětí, vznikl by náklad na spotřebu materiálu ve výši 7 000 Kč za rok. Spolu se mzdovým nákladem by byl vynaložen celkový náklad 19 000 Kč ročně. Výnos z poplatků za kroužek by byl ve výši 24 000 Kč a čistý roční přínos 5 000 Kč.

Ve variantě maximální obsazenosti kroužku 20 dětmi by se náklad spotřeby materiálu zdvojnásobil na 14 000 Kč za rok. Celkový roční náklad na provoz kroužku činí 26 000 Kč, roční výnos 48 000 Kč. Celkový přínos z výtvarného kroužku by byl ve výši 22 000 Kč.

V případě provozování výtvarného kroužku s takto nastaveným mzdovým odměňováním a navrhovanou výší poplatku by pro příspěvkovou organizaci byla tato činnost přínosem jak při minimální, tak hlavně při maximální obsazenosti kroužku. Čistý přínos by se pohyboval v rozmezí 5 000–22 000 Kč. Škola by mohla částkou 5 000 Kč uhradit jednu výukovou exkurzi navíc pro všechny tři třídy, částka 22 000 Kč by mohla být využita například pro celoroční nákup čisticích prostředků pro úklid.

Sportovní kroužek

Sportovní kroužek by nabízel různé formy pohybových sportovních aktivit a her. Lekce kroužku by trvala 1 celou hodinu a pro tento účel by byl využit prostor tělocvičny, v případě příznivého počasí venkovní hřiště u školy. Mzdový náklad pro lektora by činil

250 Kč za hodinu. Pro obě varianty výpočtů v tabulce 21 činí celkový roční mzdový náklad 8 000 Kč. Dále jsou započítány náklady ve výši 100 Kč na jedno dítě, například pro nákup karimatky, rozlišovací vesty a dalšího drobného sportovního vybavení. Cena roční lekce pro jedno dítě činí 1 900 Kč.

Tabulka 21: Návrh sportovního kroužku
(Zdroj: Vlastní zpracování)

	Minimální obsazenost	Maximální obsazenost
Počet dětí	10	20
Roční spotřeba materiálu	100 Kč/dítě	100 Kč/dítě
Celková spotřeba materiálu	1 000 Kč/rok	2 000 Kč/rok
Mzdový náklad	250 Kč/hod	250 Kč/hod
Celkový mzdový náklad	8 000 Kč/rok	8 000 Kč/rok
Roční náklady celkem	9 000 Kč	10 000 Kč
Cena celoročního kroužku	1 900 Kč/dítě	1 900 Kč/dítě
Roční výnosy celkem	19 000 Kč	38 000 Kč
Rozdíl výnosů a nákladů	10 000 Kč	28 000 Kč

V případě minimálního počtu přihlášených dětí do sportovního kroužku by roční spotřeba materiálu činila 1 000 Kč. V součtu s ročním mzdovým nákladem je celkový náklad na provoz kroužku 9 000 Kč. Výnos ze sportovního kroužku při počtu 10 dětí by činil ročně 19 000 Kč. Odečtením nákladů od výnosů vznikne rozdíl ve výši 10 000 Kč.

Pokud by se podařilo sportovní kroužek obsadit 20 dětmi, náklad na nákup drobných pomůcek by vzrostl na 2 000 Kč a celkový roční náklad by činil 10 000 Kč. Roční výnos z poplatků za kroužek by byl 38 000 Kč a celkový čistý roční přínos 28 000 Kč.

Sportovní kroužek by byl pro školu přínosem v rozsahu 10 000–28 000 Kč. Těmito prostředky by škola mohla uhradit pořízení nového sportovního vybavení.

4.3 Termínovaný vklad

Ze zjištěných výsledků hodnot ukazatele okamžité likvidity v rámci modifikované finanční analýzy (viz tabulka 10) vyplývá, že dochází k neefektivnímu vázání většího množství finančních prostředků na běžném účtu. Základní škola Hodějvice využívá běžný

účet u Komerční banky, a. s., který používá k provádění standardních transakcí spojenými s provozem školy, dochází tedy například k úhradě platů zaměstnancům, záloh na energie, plyn, nákupu materiálu, úhradě programátorských, telekomunikačních a dalších služeb.

Je důležité si uvědomit, že ačkoli byl stav finančních prostředků na běžném účtu školy ke dni 31. 12. 2021 v celkové částce 1 667 501 Kč, nelze pro uložení vkladu počítat s celou výší prostředků, protože většina z nich odchází právě na úhradu provozních nákladů. Dle výsledných hodnot ukazatele čistého pracovního (tabulka 12) zbývalo škole k poslednímu dni roku 2020 a 2021 na provoz přes 1 milion Kč, a to po úhradě krátkodobých závazků, nicméně reálně lze uvažovat o uložení zhruba jen poloviny této částky. Je potřeba ponechat organizaci jistou rezervu pro manipulaci a případnou úhradu vyšších jednorázových výdajů. Na běžném účtu jsou uloženy také finanční prostředky z rezervního a investičního fondu, které ke dni 31. 12. 2021 činily v součtu částku kolem 500 000 Kč. Pro příspěvkovou organizaci by mohlo být reálně tento obnos finančních prostředků uložit za účelem zhodnocení, bez potřeby využití těchto prostředků, a to v horizontu jednoho roku.

S ohledem na již existující běžný účet u Komerční banky, a. s. (dále Komerční banka) je porovnáván termínovaný vklad u této banky s termínovanými vklady u společností Banka CREDITAS a. s. (dále Creditas) a Raiffeisenbank a. s. (dále Raiffeisenbank).

Tabulka 22: Podmínky termínovaných vkladů vybraných bank

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Komerční banka, ©2022; Banka CREDITAS, ©2022; Raiffeisenbank, ©2022)

	Komerční banka	Banka Creditas	Raiffeisenbank
Min. počáteční vklad	5 000 Kč	5 000 Kč	10 000 Kč
Typ úrokové sazby	fixní	fixní	fixní
Připisování úroků	při splatnosti	při splatnosti	při splatnosti
Vedení depozitního účtu	zdarma	zdarma	zdarma
Podmínka založení běžného účtu	ne	ano	ano
Možnost předčasného výběru	ano	ne	ano
Sankce za předčasný výběr	250 Kč + sankce zohledňující dobu do konce splatnosti	-	2 % z předčasně vybrané částky, min. 1000 Kč*

Pozn. *: Jedenkrát za dobu trvání termínovaného vkladu lze uskutečnit předčasný výběr peněz do limitu 20 % vložené částky, a to zcela bez poplatku.

Na termínovaný vklad lze vložit minimální vklad ve výši 5 000 Kč u Komerční banky a Creditas, Raiffeisenbank povoluje nejmenší vklad 10 000 Kč. Maximální možná vložená částka je dle jednotlivých bank v rozmezí od 1 milionu Kč, přes 10 milionů Kč až po neomezenou částku, nicméně u této příspěvkové organizace se nepředpokládá, že by vložila částku vyšší, než navrhovaných 500 000 Kč. U termínovaných vkladů vybraných tří bank je úroková sazba fixní a úroky se připisují při splatnosti.

Ve všech vybraných bankách je založení a vedení termínovaného vkladu zdarma a bez poplatků. U bank Creditas a Raiffeisenbank je založení termínovaného vkladu podmíněno také založením běžného účtu, který je v obou případech pro právnické osoby veden zdarma. Komerční banka tuto podmínku nemá, ale příspěvková organizace její běžný účet již využívá, ovšem za měsíční poplatek. Banka Creditas neumožňuje předčasný výběr peněz vůbec a další dvě vybrané banky jej umožňují. V Raiffeisenbank lze předčasně vybrat až 20 % z celkové vložené částky jedenkrát za dobu uložení termínovaného vkladu bez poplatku, dále potom s 2% sankcí z předčasně vložené částky, nejméně ve výši sankce 1 000 Kč. Komerční banka zpoplatňuje předčasný výběr 250 Kč a vypočtenou hodnotou sankce dle doby, která zbývá do konce splatnosti – ovšem čím více se blíží konec splatnosti, tím menší by byla sankce.

Tabulka 23: Modelace termínovaného vkladu na 1 rok

(Zdroj: Vlastní výpočet dle: Komerční banka, ©2022; Banka CREDITAS, ©2022; Raiffeisenbank, ©2022)

	Komerční banka	Banka Creditas	Raiffeisenbank
Vložená částka	500 000 Kč	500 000 Kč	500 000 Kč
Doba uložení	1 rok	1 rok	1 rok
Úroková sazba p. a.*	3,30 %	3,90 %	4,30 %
Úrok před zdaněním	16 500 Kč	19 500 Kč	21 500 Kč
Srážková daň 15 %	2 475 Kč	2 925 Kč	3 225 Kč
Úrok po zdanění	14 025 Kč	16 575 Kč	18 275 Kč
Celková částka	514 025 Kč	516 575 Kč	518 275 Kč

Pozn. *: Uvedené úrokové sazby jsou platné ke dni 25. 4. 2022.

V tabulce 23 je modelace vývoje termínovaného vkladu s vloženou částkou 500 000 Kč, na dobu 1 roku. Dobu trvání termínovaného vkladu si lze vybrat v rádech měsíců až let, rozdílem však budou nižší nabízené úrokové sazby. Vybrané banky nabízí úrokovou

sazbu v rozsahu 3,30–4,30 % p. a., přičemž nejvyšší úroková sazba je u Raiffeisenbank, nejnižší u Komerční banky. Úrok je dále ponížěn o 15% srážkovou daň.

Nejvyššího výnosu z ročního úroku v částce 18 275 Kč dosáhne škola, pokud své likvidní prostředky uloží na roční termínovaný vklad Raiffeisenbank. Lze konstatovat, že Raiffeisenbank dominuje také v oblasti nabízených podmínek, konkrétně možností předčasného nezpoptatného výběru až do limitu 20 % částky z termínovaného vkladu, a to s možností 1x za dobu jeho trvání.

V případě, že by škola nechtěla své likvidní finanční prostředky uvázat na horizont jednoho roku, lze uvažovat o termínovaném vkladu na pouhých 6 měsících.

Tabulka 24: Modelace termínovaného vkladu na 6 měsíců

(Zdroj: Vlastní výpočet dle: Komerční banka, ©2022; Banka CREDITAS, ©2022; Raiffeisenbank, ©2022)

	Komerční banka	Banka Creditas	Raiffeisenbank
Vložená částka	500 000 Kč	500 000 Kč	500 000 Kč
Doba uložení	6 měsíců	6 měsíců	6 měsíců
Úroková sazba p. a.	2,75 %	4,5 %	3,5 %
Úrok před zdaněním	6 875 Kč	11 250 Kč	8 750 Kč
Srážková daň 15 %	1 031 Kč	1 688 Kč	1 313 Kč
Úrok po zdanění	5 844 Kč	9 563 Kč	7 438 Kč
Celková částka	505 844 Kč	509 563 Kč	507 438 Kč

Z této tabulky vyplývá, že nejvyšší úrokovou sazbu nabízí Creditas, a to ve výši 4,5 % p. a., Raiffeisenbank nabízí 3,5 % p. a. a Komerční banka 2,75 % p. a. Co se však týče podmínek banky Creditas (viz tabulka 22), není možné žádného předčasného výběru prostředků a je potřeba dodržet 6měsíční sjednaný horizont uložení vkladu. Z hlediska výnosnosti by byl termínovaný vklad u Creditas nejlepší variantou. Pokud by škola preferovala spíše větší možnost s disponováním finančního majetku v případě potřeby, doporučila bych Raiffeisenbank – sice s výnosovým úrokem menším o 2 125 Kč, oproti Creditas, ale zato s možností předčasného výběru, jak již bylo zmíněno výše.

Byly předloženy návrhy dvou modelací termínovaného vkladu dle doby uložení peněz, Rozhodnutí založit termínovaný vklad může organizaci přinést výnos z úroku, který

alespoň z malé části pokryje vliv inflace⁵, jenž je příčinou snižování kupní síly peněz. Také by škola díky tomuto řešení snížila vysoké hodnoty výsledků ukazatelů okamžité a pohotové likvidity (viz tabulka 10) a efektivněji tak využila své volné finanční prostředky.

4.4 Změna běžného účtu

Jak bylo zmíněno, škola využívá běžný účet u Komerční banky, u kterého platí měsíční poplatek ve výši 99 Kč. Dala by se zvážít změna podnikatelského účtu například k výše zmiňovaným bankám, Creditas a Raiffeisenbank, jelikož vedení jejich podnikatelského účtu je zdarma a bez dalších podmínek. Příspěvková organizace by však přechodem k jiné bance na nákladech spojených s bankovními poplatky ušetřila pouhých 1 188 Kč za rok, což by na hospodaření organizace nemělo velký dopad. Pokud by škola využila návrh založení termínovaného vkladu u jiné banky, než by byla Komerční banka, a zároveň by využila nového nezpoplatněného podnikatelského účtu, mohla by ono nevýrazné ušetření vnímat spíše jako malou výhodu.

4.5 Optimalizace nákladů na spotřebu energií

Další návrh měl vést k optimalizaci nákladů na spotřebu energií. Spotřeba energií v sobě zahrnuje vytápění školy plynovým topením, dále elektrickou energii a spotřebu vody.

V rámci poskytnutých informací o hospodaření příspěvkové organizace v oblasti spotřeby energií bylo zjištěno, že se škola právě na těchto nákladech snaží ušetřit a již několik let realizuje kroky, které k ušetření směřují. Ku příkladu dochází k regulaci teploty plynového topení na chodbách a v místnostech, s ohledem na to, zda se blíží víkend, prázdniny, či zda už v daný den nebude místnost využívána. Vedení školy se daří pomocí regulace topení snižovat spotřebu plynu. Ke kontrole topení neodmyslitelně patří plánování, jak a kdy regulovat teplotu, a k tomu je potřeba neustálá soustředěnost, aby byly místnosti dostatečně vytopené tak, jak mají (Dle ústního sdělení Mgr. Vladimíry Durdové, ředitelky školy, 15. 3. 2022).

⁵ Průměrná roční míra inflace v roce 2021 byla 3,8 %. Meziroční míra inflace k březnu 2022 činila 12,7 % – vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen ke stejnému měsíci předchozího roku (ČSÚ, ©2022).

Vedení školy dokonce před pár lety zjišťovalo, zda by se dala spotřeba plynu snížit pomocí zateplení budovy školy a proběhlo zhodnocení energetické náročnosti budovy. Energetičtí specialisté a výzkumní pracovníci z oblasti energetiky budov došli k výsledku, že zdi historické budovy, ve které se škola nachází, mají skvělé izolační vlastnosti. Z toho důvodu nebylo doporučeno budovu zateplit, protože by to nebylo pro školu přínosem.

Spotřeba vody je ve škole již tak minimální a není prostor pro případné ušetření na těchto nákladech. Škola si dává záležet na tom, aby se zbytečně nespotřebovávalo více vody, než je nezbytně nutné. Vede k tomu i žáky, aby například nenechávali dlouho puštěné kohoutky v umyvadlech a podobně.

Co se týče spotřeby energií, nechává škola pomocí jedné společnosti zhruba každé dva roky organizovat transparentní soutěž na burze, v rámci které společnost získá výhodnou cenu elektrické energie. Zprostředkuje tak škole dodavatele energií, díky kterému bude mít možnost snížit náklady spotřeby energií.

Všechny výše uvedené kroky k optimalizaci nákladů lze hodnotit velmi pozitivně a v tuto chvíli není prostor pro další zlepšení.

Výše zmíněná situace vychází z časového rozmezí 2017–2021. Od konce roku 2021 se však výrazně zvyšuje cena jak elektrické energie, tak plynu a rostou také jejich zálohy – dle zjištěných informací až trojnásobně, oproti zálohám roku 2021. Nákladová položka za spotřebu energií tak bude tvořit podstatnější část nákladů (Dle ústního sdělení Mgr. Vladimíry Durdové, ředitelky školy, 15. 3. 2022).

Mé doporučení je, aby se škola ještě jednou případně podívala na nově stanovenou cenu od svého dodavatele a zvážila kroky k optimalizaci nákladů například formou vyjednání či získání nižší ceny.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývala zhodnocením hospodaření vybrané neziskové organizace, konkrétně příspěvkové organizace, na základě analýzy nákladů, výnosů a modifikované finanční analýzy. Předmětem bakalářské práce byla příspěvková organizace Základní škola Hodějvice, okres Vyškov.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo na základě důkladné analýzy a zhodnocení dosavadního hospodaření vybrané příspěvkové organizace posoudit možnosti zlepšení hospodaření a optimalizace nákladů. Práce byla rozdělena do čtyř hlavních kapitol.

V první kapitole došlo ke specifikaci hlavního cíle a také dílčích cílů práce, kterých mělo být postupně dosaženo. Byly vymezeny využití metody a postup zpracování práce.

Druhá kapitola sestávala z teoretických východisek práce, které jsou nezbytně nutné pro pochopení problematiky této bakalářské práce. Nejprve bylo popsáno postavení územních samosprávných celků, došlo k vymezení příspěvkových organizací a způsobů, jak je lze členit. Byly poskytnuty základní informace o vzniku příspěvkových organizací, o jejich vztahu vůči zřizovateli a byl vysvětlen princip jejich hospodaření a nakládání s majetkovými právy.

V rámci třetí kapitoly byla představena vybraná příspěvková organizace z hlediska její stručné historie, vymezení předmětu činnosti a přiblížení organizační struktury. Následovala analytická část práce, ve které byla zpracována analýza nákladů a výnosů, a také byla zhotovena modifikovaná finanční analýza s použitím vybraných ukazatelů pro příspěvkové organizace. Ze zjištěných údajů byly interpretovány výsledky finanční analýzy a bylo zhodnoceno hospodaření příspěvkové organizace. Hlavními podklady pro zpracování třetí kapitoly byly účetní výkazy z pětiletého období 2017–2021.

Poslední kapitola se věnovala vlastním návrhům řešení, které mohou vést ke zlepšení hospodaření příspěvkové organizace, spolu s uvedeným vyčíslením výnosů a nákladů, a také s uvedeným přínosem pro školu. Bylo navrženo pronajímání prostor školy, konkrétně tělocvičny a tříd, dále využití termínovaného vkladu a otevření nových zájmových kroužků.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje

BŘEZINOVÁ, Hana, 2017. *Účetní souvztažnosti pro příspěvkové organizace 2017*. Praha: Verlag Dashofer. 216 s. ISBN 978-80-87963-36-4.

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL, 2016. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-103-3.

FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ, 2018. *Kraj a obec v pozici plátce DPH*. 2. vydání. Karviná: Paris. ISBN 978-80-87173-43-5.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka, 2017. *Veřejné finance: vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-577-2.

HEJDUKOVÁ, Pavlína, 2015. *Veřejné finance: teorie a praxe*. 1. vydání. V Praze: C.H. Beck. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-298-4.

HENDL, Jan a Jiří REMR, 2017. *Metody výzkumu a evaluace*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1192-1.

HOŠÁKOVÁ, Andrea a Lydie MUSILOVÁ, 2015. *Praktická aplikace přímých daní v příspěvkové organizaci*. 2. aktualizované vydání. Ostrava: EconomPress. ISBN 978-80-905065-7-2.

JURÁŇOVÁ, Hana a Karolína JUHÁSZOVÁ, 2017. *Účetnictví pro veřejnou správu v příkladech + CD*. Olomouc: ANAG. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-085-0.

KRAFTOVÁ, Ivana. 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179-778-2.

KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ, 2018. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3075-2.

LAJTKEPOVÁ, Eva, 2013. *Veřejné finance v České republice: teorie a praxe*. 1. vydání. Brno: Akademické nakladatelství CERM. ISBN 978-80-7204-861-8.

LORENC, Jiří, 2021. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2021: pro územní samosprávné celky*. Polešovice: M LORDY. ISBN 978-80-907535-2-5.

MÁČE, Miroslav, 2018. *Finanční účetnictví veřejného sektoru*. 1. vydání. Praha: Grada. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-2002-4.

MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla, 2018. *Praktický průvodce účtováním příspěvkových organizací: sbírka souvztažností a praktické souvislé příklady*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-133-8.

MORÁVEK, Zdeněk a Danuše PROKŮPKOVÁ, 2016. *Příspěvkové organizace 2016-2017*. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-310-5.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2012. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-936-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.

SVOBODA, František a kol., 2017. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vydání. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-87865-35-4.

SVOBODOVÁ, Jaroslava, 2021. *Hospodaření a vedení účetnictví příspěvkových organizací v ukázkách a příkladech*. 1. vydání. Olomouc: ANAG. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-313-4.

VODÁKOVÁ, Jana, 2012. *Akruální účetnictví ve veřejném sektoru*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-890-9.

VODÁKOVÁ, Jana. 2013. *Nástroje ekonomického řízení ve veřejném sektoru*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7478-324-1.

VRABKOVÁ, Iveta, Ivana VAŇKOVÁ, Jiří BEČICA a Šárka KRYŠKOVÁ, 2017. *Příspěvkové organizace: postavení, úkoly a technická efektivnost*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta. ISBN 978-80-248-4028-4.

Zákony

Vyhláška č. 114 Ministerstva financí o fondu kulturních a sociálních potřeb ze dne 27. března 2002.

Vyhláška č. 410 Ministerstva financí prováděcí některá ustanovení k účetnictví pro některé vybrané účetní jednotky ze dne 11. listopadu 2009.

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty ze dne 1. dubna 2004.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ze dne 7. července 2000.

Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole ze dne 14. června 2012.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce ze dne 21. dubna 2006.

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ze dne 9. srpna 2001.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání ze dne 24. září 2004.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ze dne 20. listopadu 1992.

Internetové zdroje

ARES - Ekonomické subjekty. *Ministerstvo financí ČR* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, ©2022 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz.

Hodějnice-vesnička středisková. *Meta – Facebook* [online]. Meta, ©2022 [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/groups/181307471915952>.

Míra inflace, datum zveřejnění 11. 4. 2022. *Český statistický úřad* [online]. Praha: ©2022 [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/inflace_spotrebitelske_ceny.

Obec Hodějnice [online]. Hodějnice: Oficiální stránky Obec Hodějnice, ©2022 [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://www.hodejnice.cz/>.

Počty obyvatel v obcích. *Ministerstvo vnitra České republiky – Statistiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, ©2022 [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>.

Pronájem školní tělocvičny. *ZŠ Troubelice* [online]. ZŠ Troubelice ©2012 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <http://zs.troubelice.cz/pronajem-skolni-telocvicny>.

Pronájem tělocvičen a sportovišť. *Šenovská škola* [online]. Šenovská škola ©2022 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.zs-senov.cz/pron%C3%A1jem-t%C4%9Blocvi%C4%8Den-a-sportovi%C5%A1%C5%A5>.

Pronájem tělocvičny a učeben. *ZŠ Velké Popovice* [online]. ZŠ Velké Popovice ©2016 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <http://zsvelkepopovice.cz/pronajem-telocvicny-a-uceben/>.

Pronájem tělocvičny. *Základní škola Emila Kolbena* [online]. ZŠ Emila Kolbena, Strančice ©2022 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.skolastranvice.cz/o-skole/pronajem-telocvicny/>.

Pronájem tělocvičny. *ZŠ a MŠ Lipovec* [online]. ZŠ a MŠ Lipovec ©2022 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.zslipovec.cz/clanky/pronajem-telocvicny/>.

Pronájem tělocvičny. *ZŠ a MŠ Píšť* [online]. ZŠ a MŠ Píšť ©2022 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.skolapist.cz/cs/zakladni-skola/skola/pronajem-telocvicny/a-388/>.

Pronájem tělocvičny. *ZŠ Chlumec* [online]. ZŠ Chlumec ©2022 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://zschlumec.edupage.org/a/pronajem-telocvicny>.

Pronájem. *Škola Radonice* [online]. ZŠ a MŠ Radonice ©2022 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.skolaradonice.cz/zakladni-skola/pronajem/>.

Slavkovsko.cz [online]. Slavkovsko.cz, ©2022 [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.slavkovsko.cz/>.

Spotřeba vody. *VHS* [online]. Vodohospodářská společnost Dobříš spol. s r.o. ©2022 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.vhs-dobris.cz/vite-kolik-spotrebujete-vody/>.

Stanoviska ODK 2014. *Ministerstvo vnitra České republiky – Dokumenty* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, ©2021 [cit. 2021-11-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/stanoviska-odk-2014.aspx>.

Tělocvična. *ZŠ a MŠ Dolní Loučky* [online]. ZŠ a MŠ Dolní Loučky ©2022 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.zsdolniloucky.cz/zakladni-skola/telocvicna/>.

Tělocvičny. *ZŠ Harrachov* [online]. ZŠ Harrachov ©2019 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.skola-harrachov.cz/telocvicny-pronajem/>.

Termínované vklady až 4,5 % p.a. *Banka CREDITAS* [online]. Banka CREDITAS a. s., ©2022 [cit. 2022-04-26]. Dostupné z: <https://www.creditas.cz/terminovane-vklady/>.

Termínovaný účet. *Komerční banka* [online]. Komerční banka, a. s., ©2022 [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/obcane/sporeni/sporici-ucty-a-terminovane-ucty/terminovane-ucty>.

Termínovaný vklad. *Raiffeisenbank* [online]. Raiffeisenbank ©2022 [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.rb.cz/firmy/zhodnocovani-prostredku/terminovany-vklad>.

Vyhledávání nabídek práce. *Indeed – Lektor kroužků* [online]. Indeed ©2022 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://cz.indeed.com/Lektor-Krou%C5%BEk%C5%AF-jobs?vjk=3d5f20804ba48969>.

Výpočet spotřeby elektřiny. *Vypočítej to* [online]. Vypočítej to ©2022 [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.vypocitejto.cz/energie/spotreba-elekriny/>.

ZŠ Hodějice [online]. Hodějice: Oficiální stránky ZŠ Hodějice, ©2022 [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: <https://www.zs-hodejice.cz/>.

Interní dokumenty

Rozvahy ZŠ Hodějice z let 2017–2021. Hodějice: ZŠ Hodějice, 2021.

Vnitřní směrnice: Školní vzdělávací program. Hodějice: ZŠ Hodějice, 2017.

Výkazy zisku a ztrát ZŠ Hodějice z let 2017–2021. Hodějice: ZŠ Hodějice, 2021.

Výroční zprávy ZŠ Hodějice z let 2017–2021. Hodějice: ZŠ Hodějice, 2021.

Zřizovací listina příspěvkové organizace obce. Hodějice: Obec Hodějice, 2008.

Ústní sdělení

BLAHUTKOVÁ, M., účetní školy. *O účetnictví ZŠ Hodějice* [ústní sdělení]. Základní škola Hodějice, okres Vyškov, příspěvková organizace. Hodějice 230, Slavkov u Brna. Dne 23. 3. 2022.

DURDOVÁ, V., ředitelka školy. *O Základní škole Hodějice* [ústní sdělení]. Základní škola Hodějice, okres Vyškov, příspěvková organizace. Hodějice 230, Slavkov u Brna. Dne 15. 3. 2022.

SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ

§	paragraf
ČSÚ	Český statistický úřad
DDHM	drobný dlouhodobý hmotný majetek
DPH	daň z přidané hodnoty
DPP	dohoda o provedení práce
EU	Evropská unie
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
JMK	Jihomoravský kraj
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky
NO	nezisková organizace
ODK	Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
PO	příspěvková organizace
SR	státní rozpočet
ŠD	školní družina
ÚSC	územní samosprávný celek
VH	výsledek hospodaření
ZDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty
ZŠ	základní škola

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Celkové náklady (v Kč).....	36
Graf 2: Celkové výnosy (v Kč).....	40
Graf 3: Celkové výsledky hospodaření (v Kč)	42
Graf 4: Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů (v %).....	44
Graf 5: Okamžitá likvidita	45
Graf 6: Pohotová likvidita.....	47
Graf 7: Čistý pracovní kapitál (v Kč)	48
Graf 8: Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech	49
Graf 9: Rentabilita nákladů doplňkové činnosti (v %)	51
Graf 10: Míra finanční nezávislosti (v %)	52
Graf 11: Míra věřitelského rizika (v %).....	54

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Logo ZŠ Hodějice	27
Obrázek 2: Organizační struktura	30

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Základní struktura rozvahy PO	22
Tabulka 2: Počet žáků v jednotlivých letech	29
Tabulka 3: Náklady na hlavní činnost (v Kč)	32
Tabulka 4: Náklady na doplňkovou činnost (v Kč)	35
Tabulka 5: Výnosy z hlavní činnosti (v Kč)	37
Tabulka 6: Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	39
Tabulka 7: Výnosy z doplňkové činnosti (v Kč)	39
Tabulka 8: Výsledek hospodaření (v Kč)	41
Tabulka 9: Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů	43
Tabulka 10: Okamžitá likvidita	45
Tabulka 11: Pohotová likvidita	46
Tabulka 12: Čistý pracovní kapitál (v Kč)	47
Tabulka 13: Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech	49
Tabulka 14: Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	50
Tabulka 15: Míra finanční nezávislosti	52
Tabulka 16: Míra věřitelského rizika	53
Tabulka 17: Průzkum ceny za pronájem tělocvičny základní školy	61
Tabulka 18: Varianty realizace návrhu pronájmu tělocvičny	62
Tabulka 19: Varianty realizace návrhu pronájmu tříd	64
Tabulka 20: Návrh výtvarného kroužku	68
Tabulka 21: Návrh sportovního kroužku	69
Tabulka 22: Podmínky termínovaných vkladů vybraných bank	70
Tabulka 23: Modelace termínovaného vkladu na 1 rok	71
Tabulka 24: Modelace termínovaného vkladu na 6 měsíců	72

SEZNAM VZORCŮ

Vzorec 1: Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů.....	43
Vzorec 2: Okamžitá likvidita.....	44
Vzorec 3: Pohotová likvidita	46
Vzorec 4: Čistý pracovní kapitál	47
Vzorec 5: Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech.....	49
Vzorec 6: Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	50
Vzorec 7: Míra finanční nezávislosti	52
Vzorec 8: Míra věřitelského rizika	53

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní školy HodějiceI

Příloha 1: Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní školy Hodějvice
(Zdroj: Zřizovací listina příspěvkové organizace obce, 2008)

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
Obec Hodějvice
ZŘIZOVACÍ LISTINA
příspěvkové organizace obce

Vydaná v souladu s ustanovením § 27 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, v návaznosti na ustanovení § 35 odst. 2 a § 84 odst. 2 písm. e) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění a na ustanovení zákona 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v platném znění a schválená zastupitelstvem dne 3. 9. 2008 a zároveň ruší zřizovací listinu základní školy ze dne 12.9.2002 se všemi dodatky a přílohami.

I.
Zřizovatel

Úplný název zřizovatele: Obec Hodějvice, okres Vyškov
Sídlo: Hodějvice 41
Identifikační číslo: 00 291 773

II.
Název, sídlo příspěvkové organizace a její identifikační číslo

Název: Základní škola Hodějvice, okres Vyškov, příspěvková organizace
Sídlo: Hodějvice 230
Identifikační číslo: 70 993 301

III.
Vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti

Základní škola Hodějvice, okres Vyškov (dále jen „příspěvková organizace“) poskytuje základní vzdělání a připravuje žáky pro další studium a praxi. Předmět činnosti je vymezen zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů dále jen „zákon“. Předmětem činnosti jsou také: prezentace školy a vystoupení žáků a učitelů školy pro veřejnost, pořádání a organizace přehlídek, soutěží a bazarů použitých věcí včetně prodeje vlastních výrobků, stravování účinkujících při soutěžích a přehlídkách pořádaných školou. Škola může pro své žáky zřizovat zájmové kroužky.

Součástí příspěvkové organizace je:

Základní škola kapacita: 90 žáků IZO: 101 807 001

Školní jídelna-výdejna kapacita 80 žáků IZO: 150 074 638
Školní jídelna zabezpečuje stravování žáků základní školy a zaměstnanců školy. Její činnost je vymezena zákonem.

Školní družina kapacita 30 žáků
Školní družina slouží výchově, vzdělávání, zájmové činnosti a rekreaci žáků základní školy v době mimo vyučování. Činnost je vymezena zákonem.

IV.

Označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem příspěvkové organizace

- 1) Statutárním orgánem příspěvkové organizace je její ředitel jmenovaný v souladu s ustanovením § 166 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v platném znění, obcí.
- 2) Ředitel plní úkoly vedoucího organizace, odpovídá komplexně za její činnost a plnění jejích úkolů. Je oprávněn jednat ve všech věcech jménem této organizace v souladu s platnými předpisy, zejména s § 164 a 165 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v platném znění a v rámci oprávnění daných zřizovací listinou a to tak, že k otisku razítka příspěvkové organizace připojí vlastnoruční podpis.
- 3) Ředitel má za výkon své funkce odpovědnost obecnou, odpovědnost zvláštní zmírněnou a odpovědnost zvláštní zpřísněnou. Zuzo zpřísněnou odpovědnost přenese na zaměstnance, který práce, týkající se této odpovědnosti vykonává (odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách, které musí zaměstnanec vyúčtovat).

V.

Vymezení majetku

a) Majetek nemovitý

Příspěvkové organizaci se předává do správy majetek nemovitý ve vlastnictví zřizovatele v celkové zůstatkové účetní hodnotě 1.788.254,- Kč.

Soupis nemovitého majetku:

k.ú.	označení nemovitostí	m2	účetní hodnota
Hodějice	budova ZŠ, čp. 230		1.691.837,-
Hodějice	Technické zhodnocení počítačové sítě		54.117,-
Hodějice	Oplocení včetně kamenné zidky		42.300,-
Celkem			1.788.254,-

b) Majetek movitý

Príspevkové organizaci se předává do správy majetek movitý v celkové zůstatkové účetní hodnotě 415.205,70 Kč.

Soupis movitého majetku dle účetního členění je uveden v příloze č. 1 zřizovací listiny, která je uložena na OÚ a v ZŠ v Hodějicích.

VI.

Vymezení majetkových práv a povinností

Príspevková organizace má k majetku vymezenému v části V. této zřizovací listiny následující práva a povinnosti:

- a) je povinna a oprávněna svěřený majetek včetně majetku získaného vlastní činností držet a hospodárně využívat pro plnění hlavního účelu a předmětu činnosti a doplňkové činnosti dle této zřizovací listiny, pečovat o jeho zachování a rozvoj, udržovat jej a provádět jeho opravy, vést v evidenci a účetnictví majetku
- b) je povinna svěřený majetek chránit před zničením a poškozením, chránit před odcizením nebo zneužitím, před neoprávněnými zásahy. Za tím účelem může majetek pojistit. Je rovněž povinna vykonávat působnost v oblasti požární ochrany, životního prostředí (např. zajišťováním odpadového hospodářství a ochrany ovzduší), v oblasti dopravy a silničního hospodářství (např. zajišťováním údržby komunikací na svěřených nemovitostech, chodníků), v oblasti vodního hospodářství, hygieny a v dalších oblastech.
- c) je povinna využívat všech práv vlastníka tak, jako by je vykonával vlastník sám, zejména včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení, nároky z pojistných událostí apod., a za tím účelem samostatně jednat v soudních sporech jako účastník řízení. Je povinna trvale sledovat zda dlužníci včas a řádně plní své závazky a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku práv z těchto závazků vyplývajících
- d) není oprávněna svěřený majetek prodat, směniti, darovat, zatěžovat zástavním právem ani věcnými břemeny, vložit svěřený majetek do majetku právnických osob. Jakoukoli uvedenou dispozici s nemovitým majetkem je oprávněna učinit pouze s předchozím souhlasem zastupitelstva obce
- e) příspěvková organizace není oprávněna smluvně pronajmout svěřený nemovitý majetek nebo poskytnout výpůjčku svěřeného nemovitého majetku
- f) investiční činnost příspěvkové organizace nad 500.000,- Kč (bez DPH) v jednotlivých případech podléhá schválení zřizovatele
- g) investiční záměr k investiční činnosti příspěvkové organizace financované za účasti finančních prostředků ze státního rozpočtu, z rozpočtu územního samosprávného celku, ze státních a jiných fondů, popřípadě z jiných zdrojů, podléhá schválení zřizovatele
- h) je povinna se řídit při jakémkoli nakládání s nepotřebným majetkem pravidly pro nakládání s nepotřebným majetkem vydaným zřizovatelem
- i) je oprávněna uzavírat vlastním jménem smlouvy o půjčkách z Fondu kulturních a sociálních potřeb při dodržení vyhlášky č. 114/2002 Sb.m o fondu kulturních a sociálních potřeb

VII. Závěrečná ustanovení

- 1) Příspěvková organizace je zřízena na dobu neurčitou.
- 2) Organizace je povinna kdykoliv na vyžádání umožnit zřizovateli pro potřeby kontroly volný přístup k majetku, účetní a majetkové evidenci, vnitřním předpisům, veškeré korespondenci a výstupům z činnosti organizace, výpisům z bankovních účtů apod., pokud to není v rozporu se speciální právní úpravou.
- 3) Tato zřizovací listina nabývá platnosti dnem jejího schválení zastupitelstvem obce a v plném rozsahu nahrazuje zřizovací listinu ze dne 12.9.2002 včetně jejích změn a doplňků.
- 4) Tato zřizovací listina je vyhotovena v 6 vyhotoveních s platností originálu. Dvě vyhotovení obdrží příspěvková organizace a čtyři vyhotovení zřizovatel.

V Hodějicích dne 4.9.2008

Ing. Jiří Florian
za Obec Hodějice, starosta obce